

Fremsat den 3. oktober 2018 af børne- og socialministeren (Mai Mercado)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og ligningsloven

(Mere kvalitet i plejefamilier)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1114 af 30. august 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 5, stk. 1, nr. 3 og 4, § 5, stk. 7, § 63 a, stk. 2, 1. pkt., § 63 b, stk. 2, og stk. 3, 1. pkt., § 63 c, stk. 2, og § 194, stk. 1, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 6« til: »§ 66, stk. 1, nr. 7«.

2. I § 52, stk. 3, nr. 4, ændres »plejefamilie, i en kommunal plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1, 2, 5 og 6« til: »almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie, på et opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 6 og 7«.

3. I § 52, stk. 3, nr. 5, ændres »plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 5 og 6« til: »almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie eller i en netværksplejefamilie, på et opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-4, 6 og 7«.

4. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, affattes således:

- »1) almene plejefamilier,
- 2) forstærkede plejefamilier,«.

5. I § 66, stk. 1, indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:

- »3) specialiserede plejefamilier,«.

Nr. 3-7 bliver herefter nr. 4-8.

6. I § 66, stk. 2, ændres »§ 66 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, 6 eller 7« til: »§ 66 b, stk. 1, § 66 e, stk. 1, eller § 66 f, stk. 1«.

7. Efter § 66 indsættes:

»Almene, forstærkede og specialiserede plejefamilier«.

8. § 66 a affattes således:

»§ 66 a. Ved anbringelse af et barn eller en ung i en plejefamilie, skal kommunalbestyrelsen vælge den plejefamilie, der imødekommer barnets eller den unges behov for støtte. Kommunalbestyrelsen kan vælge en netværksplejefamilie, jf. § 66 b, eller én af følgende plejefamilietyper:

- 1) Almene plejefamilier: familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn med lette til moderate støttebehov.
- 2) Forstærkede plejefamilier: familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med moderate til svære støttebehov.
- 3) Specialiserede plejefamilier: familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med svære støttebehov.«

9. Efter § 66 a indsættes:

»Netværksplejefamilier

§ 66 b. Netværksplejefamilier skal være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Stk. 2. Den kommunalbestyrelse, der godkender netværksplejefamilien som konkret egnet, jf. stk. 1, skal i forbindelse med godkendelsen tilbyde plejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie.

Stk. 3. Afgørelser om godkendelse som netværksplejefamilie for et bestemt barn eller en bestemt ung kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Den kommunalbestyrelse, der har godkendt netværksplejefamilien, skal, udover godtgørelse for kost og logi, jf. § 55, stk. 4, dække netværksplejefamiliens øvrige og ekstraordinære omkostninger ved at have barnet eller den

unge boende. Op til 20.000 kr. pr. barn årligt kan dækkes som øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation. Netværksplejefamilier kan efter en konkret vurdering desuden få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Stk. 5. Afgørelser om dækning af øvrige og ekstraordinære omkostninger og om dækning af tabt arbejdsfortjeneste kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 6. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse og tilsyn, jf. stk. 1, om grundkursus til netværksplejefamilier, om dækning af netværksplejefamiliers omkostninger ved at have et barn eller en ung boende samt om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier, jf. stk. 4.

Efteruddannelse og supervision m.v.

§ 66 c. Når der er truffet afgørelse om at anbringe et barn eller en ung i en almen plejefamilie, en forstærket plejefamilie, en specialiseret plejefamilie, eller en netværksplejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-4, skal den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for barnets eller den unges ophold hos plejefamilien, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, sørge for, at plejefamilien under anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse, og sikre, at plejefamilien modtager den fornødne supervision, rådgivning og vejledning i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Stk. 2. Støtten til plejefamilien efter stk. 1 skal være intensiv i begyndelsen af anbringelsen, dvs. i det første år, plejefamilien har barnet eller den unge anbragt hos sig. Den intensive støtte skal som udgangspunkt være påbegyndt inden for anbringelsens første halve år, medmindre særlige hensyn til barnet eller den unge taler imod. I de tilfælde skal opstartsforløbet senest være gennemført inden for et år fra anbringelsestidspunktet.

Stk. 3. Støtten til plejefamilien efter stk. 1 skal ydes af en anden person end den, der aftaler honorering og andre vilkår med plejefamilien.

Stk. 4. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om supervision, rådgivning, vejledning og efteruddannelse til almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier, om omfanget af den intensive støtte i begyndelsen af en anbringelse, om plejefamiliernes pligt til at modtage den intensive støtte, og om gennemførelse af kursus i det underliggende materiale til Socialstyrelsens tæt støttede opstartsforløb, forud for udbydelse af dette til plejefamilier.

Faglig støtte til netværksplejefamilier og adoptanter

§ 66 d. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde den fornødne faglige støtte til

- 1) netværksplejefamilier i overensstemmelse med plejeopgavens omfang og
- 2) familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien.

Stk. 2. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om faglig støtte til netværksplejefamilier og familier,

der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien.

Egne værelser m.v.

§ 66 e. Egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, jf. § 66, stk. 1, nr. 5, skal være godkendt som konkret egnede i forhold til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Stk. 2. Afgørelsen om godkendelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder.

Pladser på efterskoler m.v.

§ 66 f. Har en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, skal den enkelte plads være godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Stk. 2. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med konkret godkendte pladser på efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdeling.«

10. I § 68 b, stk. 2, 2. pkt., og § 76 a, stk. 2, 1. pkt., ændres »§ 66, stk. 1, nr. 1-3« til: »§ 66, stk. 1, nr. 1-4«.

11. I § 76, stk. 6, 1. pkt., ændres »§ 66, stk. 1, nr. 4« til: »§ 66, stk. 1, nr. 5«.

12. § 148 a, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Tilsynet efter stk. 1 omfatter ikke netværksplejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 4 eller egne værelser m.v., jf. § 66, stk. 1, nr. 5.«

§ 2

I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 42 af 19. januar 2018, som ændret ved lov nr. 560 af 29. maj 2018, foretages følgende ændringer:

1. § 4, stk. 1, nr. 1, affattes således:

»1) Almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1-3, i lov om social service.«

2. I § 4, stk. 1, nr. 2, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 5-7, jf. dog § 66 a, stk. 7« til: »§ 66, stk. 1, nr. 6-8, jf. dog § 66 f«.

3. I § 5, stk. 8, ændres »plejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2« til: »almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3«.

4. § 5, stk. 9, ophæves.

Stk. 10 bliver herefter til stk. 9.

5. Efter § 5 indsættes:

»Særligt for godkendelsen af plejefamilier

§ 5 a. Socialtilsynet skal ved deres godkendelse efter § 5, af almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, i lov om social service, følge et fast koncept for godkendelsen, der er udstedt af Børne- og Socialministeriet, som beskriver centrale elementer i godkendelsesforløbet og indeholder redskaber til afdækning og vurdering af ansøgenes kompetencer.

Stk. 2. Socialtilsynet skal som en integreret del af godkendelsesprocessen tilbyde plejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie.

Stk. 3. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om socialtilsynets godkendelse af plejefamilier, herunder om elementerne i godkendelseskonceptet.«

6. I § 6, stk. 4, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 7« til: »§ 66, stk. 1, nr. 8«.

§ 3

I lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. lovbekendtgørelse nr. 507 af 2. maj 2017, som ændret ved lov nr. 702 af 8. juni 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 2, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 7« til: »§ 66, stk. 1, nr. 8«.

2. I § 2, stk. 4, § 4, stk. 1, § 5, stk. 1, 1. pkt., § 6, stk. 1, §§ 8-10, § 11, stk. 1, § 15, stk. 1, 1. pkt., § 16, stk. 1 og 4, § 17, stk. 1, § 19, stk. 1, og § 21, stk. 3, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 5 og 6« til: »§ 66, stk. 1, nr. 6 og 7«.

3. I § 6, stk. 1, og § 8, ændres »kommunale plejefamilier, der er godkendt som generelt egnede efter § 66, stk. 1, nr. 2,

jf. § 66 a, stk. 1, nr. 1« til: »specialiserede plejefamilier, der er godkendt efter § 66, stk. 1, nr. 3, jf. § 66, stk. 2«.

4. I § 14, stk. 1, § 16, stk. 2, og § 18, stk. 1, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 6« til: »§ 66, stk. 1, nr. 7«.

§ 4

I ligningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1162 af 1. september 2016, som ændret bl.a. ved lov nr. 475 af 17. maj 2017 og senest ved § 6 i lov nr. 1130 af 11. september 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, nr. 9, indsættes efter »§ 45, stk. 5,«: »§ 66 b, stk. 4, 2. pkt.,«

2. I § 7, nr. 11, 1. pkt., ændres »§ 52, stk. 3, nr. 8« til: »§ 52, stk. 3, nr. 7«.

3. I § 9, stk. 6, 1. pkt., ændres »§ 66 a, stk. 1 og 2« til: »§ 66 a, stk. 1, og § 66 b, stk. 1«.

4. I § 9, stk. 6, 2. pkt., ændres »§ 66 a, stk. 8« til: »§ 55, stk. 4«.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2019.

Stk. 2. For plejefamilier og kommunale plejefamilier, der er godkendt som konkret egnede i forhold til et eller flere nærmere angivne børn eller unge af den anbringende kommune, jf. § 66 a, stk. 1, nr. 2, i lov om social service, på tidspunktet for lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse, indtil anbringelsen af det eller de nærmere angivne børn og unge ophører.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Nye plejefamilytyper
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Afskaffelse af konkret godkendte plejefamilier
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning
 - 2.3. Tilrettelæggelse af støtten til plejefamilier
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.3.3. Den foreslåede ordning
 - 2.4. Mere ensartet godkendelse og nyt vidensbaseret grundkursus
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.4.3. Den foreslåede ordning
 - 2.5. Skattefri dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation
 - 2.5.1. Gældende ret
 - 2.5.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.5.3. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
 - 3.1. Afskaffelse af konkret godkendte plejefamilier
 - 3.2. Tilrettelæggelse af støtten til plejefamilier
 - 3.3. Mere ensartet godkendelse og nyt vidensbaseret grundkursus
 - 3.4. Skattefri dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

Partierne bag satspuljen indgik den 10. november 2017 en aftale, der skal sikre mere kvalitet i plejefamilier. Aftalen ”Mere kvalitet i plejefamilier – en bedre opvækst for det anbragte barn” er en delaftale i den samlede satspuljeaftale for 2018-2021, og dette lovforslag udmønter de elementer i delaftalen, som forudsætter lovændringer.

Plejefamilien er i dag den mest anvendte anbringelsesform, og andelen af børn og unge anbragt i plejefamilie er steget hvert år siden 2010. Ved udgangen af 2010 var 51 procent af de anbragte børn anbragt i plejefamilie mod knap 64 procent i 2016. Samtidig er der i samme periode sket et fald i andelen af børn og unge anbragt på døgninstitutioner og opholdssteder. Den helt store styrke ved familiepleje som anbringelsesform er, at det giver børn og unge, der ikke kan bo hos deres egne forældre, mulighed for en opvækst i familielig-

nende rammer med nære stabile relationer til voksne og en hverdag, der ligner andre børn og unges. Forskningen viser, at netop dét er afgørende for en vellykket anbringelse. Stigningen i antallet af plejefamilieanbringelser betyder, at plejefamilien som type af anbringelsessted i dag skal kunne rumme børn med meget forskellige behov. Nogle børn har brug for almindelig omsorg, opdragelse og en tryk opvækst i familielignende rammer. Andre har også brug for en mere specialiseret indsats, der kræver, at plejefamilien har særlige kompetencer og/eller kan samarbejde med eksterne behandlere, samt at plejefamilien får løbende støtte fra kommunen under anbringelsen.

På den baggrund ønsker partierne med aftalen at sikre et løft af plejefamilieområdet, så børn anbragt i plejefamilier får den indsats, de har brug for, og risikoen for sammenbrud i anbringelserne minimeres. Partierne er enige om, at der skal indføres nye plejefamilytyper, der afspejler bredden i bør-

nenes behov bedre. De nye plejefamilietyper skal understøtte, at kommunerne anvender forskellige plejefamilietyper mere differentieret, end de gør i dag, så børnene anbringes hos plejefamilier, der kan imødekomme deres behov og skabe positiv udvikling for dem. I takt med at nogle plejefamilier får mere komplekse opgaver, er partierne også enige om, at der er behov for at sikre, at der stilles mere ensartede faglige krav til plejefamilier på tværs af landet i forbindelse med godkendelsen. Partierne ønsker derfor at afskaffe den konkrete godkendelse af plejefamilier, så alle plejefamilier, der ikke er barnets eller den unges eget netværk, bliver underlagt de samme krav til kvalitet. For at sikre plejefamilierne det bedst mulige udbytte af den støtte, de har krav på fra kommunen under anbringelsen, er partierne desuden enige om at adskille økonomi og støtte, så den støtte, plejefamilien har ret til under anbringelsen, gives af en anden person end den, der forhandler plejefamiliens honorering og vilkår. For at sikre, at plejefamilier får det bedste afsæt og føler sig rustede til opgaven, er partierne endvidere enige om, at der er behov for et nyt vidensbaseret grundkursus til plejefamilier samt et intensivt opstartsforløb i begyndelsen af anbringelsen, som er relevant og tilpasset den konkrete opgave. Partierne vil også styrke godkendelsen af plejefamilier og sørge for, at den bliver mere ensartet på tværs af de fem socialtilsyn. Endelig ønsker partierne at gøre dækningen af netværksplejefamiliers omkostninger ved at have barnet boende lettere ved at indføre en ordning, der er mindre tidskrævende for både netværksplejefamilier og kommuner.

Lovforslaget har følgende hovedelementer:

- Indførelse af nye plejefamilietyper.
- Afskaffelse af konkret godkendte plejefamilier.
- Tilrettelæggelse af støtten til plejefamilier.
- Mere ensartet godkendelse og nyt vidensbaseret grundkursus.
- Skattefri dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation.

De foreslåede ændringer skal samlet set sikre mere kvalitet i plejefamilieanbringelser og samtidig medvirke til et kurskifte på området, der gør, at den indsats, børn i plejefamilier får, er tilstrækkeligt og målrettet og tilpasset det enkelte barns konkrete behov.

Der er som led i satspuljeaftalen afsat midler til aktiviteter, der skal medvirke til at understøtte implementeringen af de foreslåede ændringer af reglerne. Det drejer sig bl.a. om opdatering af Socialstyrelsens håndbog på plejefamilieområdet ("Håndbog for det gode anbringelsesforløb i familiepleje"), så den sætter en mere klar retning for området og udfolder de nye regler. Derudover videreføres det kommunale netværk på plejefamilieområdet som implementeringskanal og forum for videndeling og erfaringsudveksling. Der udarbejdes endvidere en række understøttende redskaber til socialtilsynene, som de skal anvende som led i godkendelsen. Endelig foretages en evaluering af det samlede initiativ inkl. de ændrede regler 2 år efter lovens ikrafttræden.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Nye plejefamilietyper

2.1.1. Gældende ret

§ 66 i lov om social service (herefter serviceloven) vedrører anbringelsessteder for børn og unge. I bestemmelsen angives følgende mulige anbringelsessteder:

- 1) plejefamilier,
- 2) kommunale plejefamilier,
- 3) netværksplejefamilier,
- 4) egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder,
- 5) opholdssteder for børn og unge,
- 6) døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, eller
- 7) pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

Der er stor forskel på de børn og unge, der anbringes uden for hjemmet. Med Barnets Reform i 2011 fik kommunalbestyrelsen ved valg af konkret anbringelsessted pligt til altid at vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov. Derfor er det vigtigt at fastholde bredden i anbringelsesmulighederne, så man ud fra en konkret vurdering altid har mulighed for at finde det rette tilbud til barnet eller den unge. Anbringelsessteder dækker derfor over en række indbyrdes forskellige anbringelsesmuligheder fra den traditionelle familiepleje til en døgninstitution.

Med Barnets Reform blev det også præciseret, at kommunalbestyrelsen skal vælge et anbringelsessted, der så vidt muligt kan give barnet eller den unge et nært omsorgsmiljø og en stabil voksenkontakt. Forud for en anbringelse skal det derfor vurderes, om en anbringelse i en plejefamilie er mest hensigtsmæssig under hensyntagen til barnets eller den unges behov. Når et barn anbringes i en plejefamilie, er det væsentligt, at barnet sideløbende modtager fornøden behandlingsindsats og støtte, såfremt barnet eller den unge har brug for det, jf. servicelovens § 55. Det kan f.eks. være personlig støtte, terapi eller behandling til barnet i forhold til dets særlige behov. Derudover har plejefamilien under anbringelsen ret til støtte i overensstemmelse med plejeopgavens omfang, jf. servicelovens § 66 a, stk. 4.

I serviceloven skelnes der mellem tre typer plejefamilier; netværksplejefamilier, plejefamilier og kommunale plejefamilier.

Plejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. servicelovens § 66 stk. 1, nr. 1 og 2, er familier, som enten får honorering eller vederlag for at have et plejebarn boende. Kommunale plejefamilier er en særlig type plejefamilie, som i kraft af særlige kompetencer og kvalifikationer er godkendt til at have børn og unge i pleje, som har tungere problemstillinger, end børn i plejefamilier normalt har. Kommunale plejefamilier, der er godkendt som generelt egnede efter serviceloven

vens § 66, stk. 1, nr. 2, jf. 66 a, stk. 1, nr. 1, har derfor også adgang til at anvende fysisk guidning og afværgehjælp efter voksenansvarslovens §§ 6 og 8. Kommunale plejefamilier har også ret til mere supervision og efteruddannelse end andre plejefamilier. Almindelige plejefamilier er alene omfattet af § 3 i lov om voksenansvar for anbragte unge, hvorefter der som led i varetagelsen af den daglige omsorg kan foretages nødvendige indgreb i barnet eller den unges selvbestemmelsesret for at sikre barnets eller den unges interesse.

En netværksplejefamilie, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 3, er en familie, som i kraft af sin personlige relation til et konkret barn har barnet boende. Netværksplejefamilier er familiemedlemmer eller andre fra barnets eller den unges netværk. Der skal ikke nødvendigvis være et biologisk bånd mellem barn og plejeforældre. Det centrale er, at der er en relation mellem barn og plejeforældre. Netværksplejefamilier får ikke honorering, men får dækket deres omkostninger ved at have barnet boende.

2.1.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Der er stor forskel på de børn, der i dag anbringes i plejefamilier. Dét stiller forskellige krav til de kompetencer og den støtte, som plejefamilier skal have.

Herudover er der børn, der har gavn af at bo i en plejefamilie, men som samtidig har brug for, at der sættes ind med supplerende støtte eller behandling, imens barnet bor i plejefamilien. For plejefamilier kan ikke løse alle opgaver. Derfor er det vigtigt, at kommunerne i forbindelse med en anbringelse i en plejefamilie altid overvejer, om der er behov for yderligere støtte eller behandling til barnet samtidig med, at barnet bor i plejefamilien.

Samtidig har socialtilsynet udviklet en praksis, hvor de godkender plejefamilier ud fra fire forskellige kategorier/belastningsgrader: lav (1), middel (2), høj (3) og højeste/kommunal (4). Der er således ikke overensstemmelse mellem de begreber, der anvendes i serviceloven, og de kategorier, socialtilsynet anvender i godkendelsen af plejefamilier.

Samlet set betyder det, at mulighederne for at målrette indsatsen efter det enkelte barns behov i dag ikke udnyttes fuldt ud, og konsekvensen af det kan være, at nogle børn ikke får den hjælp, de har brug for.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Med denne del af lovforslaget foreslås indførelse af tre nye plejefamilietyper, der matcher forskellighederne i børnenes behov. Den nye kategorisering af plejefamilier skal sikre plejefamilietyper i lovgivningen, der matcher bredden i de behov, børn i plejefamilier har i dag. Samtidig skal de nye plejefamilietyper understøtte, at de vilkår, kommunerne fastsætter for plejefamilien og den støtte, som plejefamilien får under anbringelsen, er differentieret og tilpasset den konkrete opgave, som plejefamilien skal løse.

De nye plejefamilietyper, der foreslås, er, udover netværksplejefamilier, "almene plejefamilier", "forstærkede plejefamilier" og "specialiserede plejefamilier".

Netværksplejefamilier som anbringelsessted videreføres uændret.

Det foreslås videre at præcisere i § 66 a, hvilke børn de forskellige nye plejefamilietyper er godkendt til at kunne varetage omsorgen for, defineret ud fra børnenes støttebehov (lette, moderate og svære). Almene plejefamilier er således familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med lette til moderate støttebehov. Forstærkede plejefamilier er familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med moderate til svære støttebehov. Til sidst foreslås det, at specialiserede plejefamilier er familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med svære støttebehov. En almen plejefamilie kan således ikke modtage et barn eller en ung i pleje med svær belastningsgrad. En specialiseret plejefamilie - derimod - kan godt modtage et barn eller en ung i pleje med moderate støttebehov, selvom familien er godkendt til at modtage børn og unge med svære støttebehov. Det er ikke altid hensigtsmæssigt, at en specialiseret plejefamilie, selvom den er godkendt til børn eller unge med svære støttebehov, modtager flere børn eller unge i denne kategori, da det kan sætte familien under et alt for stort pres, der kan få negative konsekvenser for de børn og unge, der er anbragt der. Det bemærkes i den forbindelse, at en plejefamilie, uanset type, udelukkende kan have én godkendelse, men socialtilsynene vil fortsat kunne anvende den praksis, som de bruger i dag, hvor de godkender plejefamilier til et bestemt antal pladser og bestemte støttebehov.

De fem socialtilsyn vil skulle godkende alle nye plejefamilier ud fra den nye typologi og indplacere løbende eksisterende plejefamilier på de nye kategorier i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn. Det forventes derfor, at alle eksisterende plejefamilier, som er generelt godkendte, vil være omkategoriseret pr. 1. juli 2020, dvs. et år efter lovens ikrafttræden, da det med den tidshorisont vil være muligt for socialtilsynene at foretage omkategoriseringen af alle eksisterende plejefamilier som led i det driftsorienterede tilsyn, der som minimum skal finde sted én gang årligt. Ved socialtilsynenes løbende indplacering af nye plejefamilier og omkategorisering af eksisterende plejefamilier i forhold til de nye plejefamilietyper, er de nye plejefamilietyper direkte overførbare til socialtilsynenes eksisterende praksis for godkendelse med udgangspunkt i forskellige kategorier/belastningsgrader. En almen plejefamilie vil således svare til kategorierne "lav" (1) og "middel" (2), forstærkede plejefamilier svarer til kategorien "høj" (3) og specialiserede plejefamilier svarer til kategorien "højeste/kommunal" (4). Almene og forstærkede plejefamilier vil alene være omfattet af § 3 i lov om voksenansvar for anbragte unge, hvorefter der som led i varetagelsen af den daglige omsorg kan foretages nødvendige indgreb i barnet eller den unges selvbestemmelsesret for at sikre barnet eller den unges interesse. Specialiserede ple-

jefamilier vil – som det gælder kommunale plejefamilier i dag – have adgang til at anvende fysisk guidning og afværgehjælp efter voksenansvarslovens §§ 6 og 8 over for anbragte børn og unge med svære støttebehov.

For en uddybende beskrivelse af, hvad der kendetegner de nye plejefamilietyper og de opgaver, de kan varetage, henvises til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 4 og 5.

2.2. Afskaffelse af konkret godkendte plejefamilier

2.2.1. Gældende ret

Plejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, skal være godkendt enten som generelt egnede af socialtilsynet, jf. § 5 i lov om socialtilsyn (herefter socialtilsynsloven), eller som konkret egnede af den anbringende kommune, jf. servicelovens § 66 a, stk. 1, nr. 1 og 2. Plejefamilier og kommunale plejefamilier kan – uanset godkendelsestype – anvendes til anbringelse og/eller aflastning.

Godkendelsen af familier som konkret egnede er forbeholdt de tilfælde, hvor der er en særlig relation mellem plejefamilien og barnet, som gør, at der kan undtages fra kravet om, at plejefamilien godkendes som generelt egnet efter socialtilsynsloven. Hovedreglen er derfor, at plejefamilier og kommunale plejefamilier som udgangspunkt skal godkendes som generelt egnede af socialtilsynet, og at kommunerne således alene i særlige tilfælde kan godkende en plejefamilie eller en kommunal plejefamilie som konkret egnet til et eller flere nærmere angivne børn. En plejefamilie, der er konkret godkendt, kan som udgangspunkt ikke anvendes af andre kommuner. Det skyldes, at plejefamiliens godkendelse hviler på dens særlige egnethed i forhold til de konkrete børn eller unge, der er anbragt hos dem.

Netværksplejefamilier skal også være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Socialtilsynet fører driftsorienteret tilsyn med plejefamilier og kommunale plejefamilier, der er godkendte som generelt egnet, for at sikre, at plejefamilien fortsat har den fornødne kvalitet, jf. § 6 i socialtilsynsloven, og opfylder betingelserne for godkendelse, jf. § 5, stk. 1. Tilsynet med plejefamilier og kommunale plejefamilier, der er godkendt som konkret egnede og netværksplejefamilier, bliver sikret ved den anbringende kommunes pligt til at føre personrettet tilsyn med barnet eller den unge efter servicelovens § 148, der skal foretages efter behov og minimum to gange årligt. De er således undtaget fra det driftsorienterede tilsyn, der foretages af socialtilsynet.

2.2.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Med Barnets Reform i 2011 fik kommunerne mulighed for – i særlige tilfælde – at godkende en plejefamilie som konkret egnet i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung. For-

målet var at sikre kommunerne en øget fleksibilitet i forhold til at tilrettelægge og målrette indsatsen, bl.a. for at den konkret godkendte plejefamilie eller kommunale plejefamilie ikke skulle afvente en generel godkendelse fra den stedlige kommune. En plejefamilie eller en kommunal plejefamilie skulle således være godkendt af den stedlige kommune som generelt egnet eller af den anbringende kommune som konkret egnet.

I 2014 blev socialtilsynene indført for at sikre en højere kvalitet i det driftsorienterede tilsyn og i de sociale tilbud og plejefamilier. Med socialtilsynsloven blev kommunernes mulighed for at godkende en plejefamilie som konkret egnet til et bestemt barn videreført, dog forbeholdt de særlige tilfælde, hvor der er en særlig relation mellem plejefamilien og barnet, som gør, at der kan undtages fra kravet om, at plejefamilien godkendes som generelt egnet efter den foreslåede socialtilsynslov.

Muligheden for at godkende en plejefamilie som konkret egnet til et bestemt barn betyder, at der i dag ikke stilles de samme krav til kvalitet til alle plejefamilier og kommunale plejefamilier. Det betyder også, at det ikke er alle plejefamilier, der i dag er underlagt et uvildigt tilsyn med kvaliteten og forholdene i plejefamilien, da der i konkret godkendte plejefamilier og kommunale plejefamilier alene føres tilsyn med forholdene i plejefamilien i forbindelse med den anbringende kommunes personrettede tilsyn med barnet.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at fjerne kommunernes mulighed for selv at godkende en plejefamilie som konkret egnet til et bestemt barn eller en bestemt ung. I stedet foreslås det fremadrettet at lade de fem socialtilsyn godkende alle plejefamilier med undtagelse af netværksplejefamilier, dvs. almene, forstærkede og specialiserede plejefamilier, til anbringelse og/eller aflastning og sikre den løbende kvalitet gennem det driftsorienterede tilsyn.

De ændrede regler gælder ikke netværksplejefamilier (barnets egen familie eller netværk), der fortsat skal godkendes til anbringelse og/eller aflastning af den anbringende kommune som konkret egnet.

Forslaget ændrer heller ikke ved den eksisterende mulighed for at anbringe et barn eller en ung akut i en ikke-godkendt plejefamilie i op til 2x3 uger, jf. § 4, stk. 4, i serviceloven, og § 5, stk. 4, i socialtilsynsloven.

For plejefamilier og kommunale plejefamilie, der er godkendt som konkret egnede i forhold til et eller flere nærmere angivne børn eller unge af den anbringende kommune, jf. § 66 a, stk. 1, nr. 2, i serviceloven, på tidspunktet for lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse, indtil anbringelsen af det eller de nærmere angivne børn ophører. Der er således ikke tale om, at konkret godkendte plejefamilier og konkret godkendte kommunale plejefamilier skal regodkendes af socialtilsynet som generelt egnede, ligesom der heller ikke er tale om, at de børn og unge, der er an-

bragt i konkret godkendte plejefamilier eller konkret godkendte kommunale plejefamilier før 1. juli 2019, skal skifte anbringelsessted som følge af forslaget. Børnene kan derimod blive boende, til anbringelsen af dem ophører.

2.3. Tilretteæggelse af støtten til plejefamilier

2.3.1. Gældende ret

Det er i dag et krav, at plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier skal have løbende efteruddannelse, supervision, råd og vejledning i overensstemmelse med plejeopgavens omfang, jf. § 66 a, stk. 4, i serviceloven.

Plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier har, jf. de mere detaljerede beskrivelser i bekendtgørelse om plejefamilier, ret og pligt til minimum 2 årlige dages efteruddannelse, et obligatorisk grundkursus i at være plejefamilie svarende til minimum fire hele dage samt råd, vejledning og supervision i overensstemmelse med plejeopgavens omfang. For kommunale plejefamilier gælder, at de har ret og pligt til yderligere efteruddannelse og råd, vejledning og supervision i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Netværksplejefamilier har desuden ret til faglig støtte i overensstemmelse med plejeopgavens omfang, jf. § 66 a, stk. 5, i serviceloven.

2.3.2 Børne- og Socialministeriets overvejelser

Det er den første tid under en anbringelse, der er den sværeste. Samtidig er der - i takt med, at nogle plejefamilier får mere komplekse opgaver – behov for at understøtte, at den efteruddannelse, supervision, råd og vejledning som plejefamilier har ret og pligt til, er relevant og målrettet den konkrete opgave, som plejefamilien skal løse.

For at forebygge sammenbrud tidligt i anbringelsen og sikre, at plejefamilier og børn får de bedste forudsætninger for en vellykket anbringelse, er der behov for at sikre plejefamilierne intensiv støtte, råd, vejledning og efteruddannelse i den første svære tid, så anbringelserne kommer godt fra start.

Udover ved anbringelsens start er det også vigtigt, at plejefamilien modtager løbende støtte i løbet af anbringelsen, så plejefamilien rustes til at håndtere de udfordringer, der kan opstå undervejs.

En større undersøgelse af plejefamilieområdet fra september 2017, foretaget af Ankestyrelsen, viser, at støtten til plejefamilien under anbringelsen, herunder supervision, råd og vejledning, typisk gives af en kommunalt ansat familieplejekonsulent. En del kommuner anvender desuden kommunale eller private psykologer enten til al supervision eller som et supplement til anden supervision.

Af undersøgelsen fremgår det endvidere, at nogle plejefamilier oplever, at det ikke er en uafhængig fagperson, der giver dem råd, vejledning samt supervision, men derimod samme person, der også er ansvarlig for plejefamiliens honorering-

og kontraktforhold. Nogle af plejefamilierne oplyser, at de fravælger supervisionen af den grund.

Det kan være u hensigtsmæssigt, når den person, som plejefamilien forhandler honorering og aftaler kontraktmæssige forhold med, er den samme person, som giver dem supervision, råd og vejledning. Det skyldes, at det kan gøre det svært for plejefamilien at tale åbent om barnets udvikling og de udfordringer, de har behov for sparring i forhold til, fordi de derved frygter, at det kan få indflydelse på honoreringen og ansættelsesforholdet i øvrigt. Med en sammenblanding af de to roller risikerer man således, at plejefamilien ikke får det faglige udbytte af den rådgivning, vejledning og supervision, som oprindeligt var tiltænkt med ordningen.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås på den baggrund at indføre et krav om, at den støtte, som kommunerne skal tilbyde plejefamilier i løbet af anbringelsen i form af supervision, råd, vejledning og efteruddannelse, skal være intensiv i begyndelsen af en anbringelse, så anbringelsen kommer godt fra start. Den intensive støtte i begyndelsen af anbringelsen skal bygge videre på grundkurset og klæde plejefamilien på i forhold til generelle problemstillinger, der kendetegner det at være plejefamilie, men også være relevant og målrettet barnets konkrete behov og familiens situation. Støtten skal således give plejefamilien konkrete redskaber, der kan omsættes i hverdagen med barnet.

Forslaget gælder alle plejefamilietyper, herunder også netværksplejefamilier.

Socialstyrelsen udarbejder som led i implementeringen af forslaget et intensivt opstartsforløb, der stilles til rådighed for kommunerne. Kommunerne kan anvende det af Socialstyrelsen udviklede opstartsforløb eller et andet forløb, der er tilsvarende indholds- og omfangsmæssigt. Med henblik på at sikre ordentlig implementering af opstartsforløbene kommunalt vil det blive en betingelse for anvendelsen, at udbydere af Socialstyrelsens opstartsforløb først har gennemført et kursus i anvendelsen af det underliggende materiale. Der er således tale om en form for certificering for udbydere af opstartsforløb for plejefamilier. Der er hensigten at fastsætte nærmere regler herom i plejefamiliebekendtgørelsen. Materialet til opstartsforløbet kan også anvendes af kommunerne senere under anbringelsen, f.eks. ved de svære overgange, når barnet starter i skole eller bliver teenager.

For at sikre, at plejefamilier får et brugbart udbytte af den støtte (supervision, råd og vejledning), som de modtager fra den anbringende kommune under anbringelsen, foreslås det også at indføre et krav om, at støtten skal gives af en anden person end den, der aftaler honorering og andre vilkår med plejefamilien. Det kan for eksempel være fagpersoner, der går under betegnelsen familieplejekonsulenter.

Plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamiliers eksisterende ret til løbende efteruddannelse og råd, vejledning og supervision i overensstemmelse med plejeop-

gavens omfang, jf. servicelovens § 66 a, stk. 4, videreføres uændret med lovforslagets § 66 c, stk. 1. Det samme gælder for netværksplejefamiliers ret til også at modtage faglig støtte efter servicelovens § 66 a, stk. 5, der også videreføres uændret med lovforslagets § 66 d.

Samtidig gives bemyndigelse til, at børne- og socialministeren kan videreføre de gældende regler om omfanget af plejefamiliers efteruddannelse, supervision, råd og vejledning samt fastsætte nærmere regler om omfanget af den intensive støtte i begyndelsen af en anbringelse og gennemførelse af kursus i det af Socialstyrelsen udarbejdede materiale, forud for udbydelse af opstartsforløbet til plejefamilier.

2.4. Mere ensartet godkendelse og nyt vidensbaseret grundkursus

2.4.1. Gældende ret

Socialtilsynet godkender plejefamilier og kommunale plejefamilier som generelt egnede på baggrund af en undersøgelse af plejefamiliens samlede forhold, herunder familiens familiemæssige, uddannelsesmæssige og arbejdsmæssige forhold. For at blive godkendt skal plejefamilien opfylde betingelsen om, at plejefamilien efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet, jf. § 6 i socialtilsynsloven, herunder om plejefamilien har relevante kompetencer og kan drage omsorg for barnets særlige behov, udvikling og opdragelse.

Socialtilsynet fører et løbende driftsorienteret med plejefamilien, jf. § 7 i socialtilsynsloven. I forbindelse med tilsynet vurderes det, om forudsætningerne for godkendelsen fortsat er til stede, om plejefamilien fortsat har den fornødne kvalitet, og om plejebarnet trives i plejefamilien.

Det er en forudsætning, at familier, der vil godkendes som generelt eller konkret egnede, samt netværksfamilier, gennemfører et grundkursus i at være plejefamilie, jf. servicelovens § 66 a, stk. 3, socialtilsynslovens § 5, stk. 9, og § 6 i bekendtgørelse nr. 809 af 23. juni 2016 om plejefamilier. Kurset skal gives i forbindelse med godkendelsen og har til formål at opkvalificere plejefamilien og mindske risikoen for, at plejeforholdet bryder sammen.

Det socialtilsyn, der har godkendt en plejefamilie eller en kommunal plejefamilie som generelt egnede, er ansvarlig for at tilbyde plejefamilien et grundkursus i forbindelse med godkendelsen. For plejefamilier, kommunale plejefamilier, der er godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung, samt netværksplejefamilier, er det den kommune, der har godkendt familien, der bærer ansvaret for at tilbyde familien et grundkursus. Kommuner og socialtilsyn kan afholde kurset selv eller tilkøbe det hos en ekstern leverandør.

Plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier skal kun gennemføre grundkurset i forbindelse med deres første godkendelse. Kurset skal være gennemført, inden familien modtager børn og unge i pleje, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Hvis en familie modtager et

barn eller en ung, inden kurset er gennemført, skal kurset gennemføres hurtigst muligt herefter.

Kurset skal både i omfang og indhold svare til det såkaldte KRITH-kursus, som i sin tid blev udviklet af Socialstyrelsen og de centrale organisationer på området. Kurset skal som minimum have en varighed af fire hele kursusdage.

2.4.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

I takt med at flere børn anbringes i plejefamilier, og at nogle plejefamilier derfor skal kunne løfte mere komplekse opgaver, er der brug for dels at sikre, at der stilles mere ensartede faglige krav til plejefamilier på tværs af landet i forbindelse med godkendelsen, og dels at styrke den indholdsmæssige kvalitet af det grundkursus, som plejefamilierne får, så det sikrer dem et godt afsæt.

Godkendelsesopgaven i forhold til plejefamilier er fagligt kompleks og adskiller sig fra godkendelse af andre sociale tilbud på flere måder. Plejefamilier åbner deres hjem op for et anbragt barn og investerer alle døgnets timer og deres egen familie i opgaven. Plejefamilier har heller ikke samme muligheder for specialisering som døgninstitutioner og opholdssteder med en bred personalesammensætning. I vurderingen af, om en plejefamilie er egnede til opgaven, indgår derfor komplekse størrelser som vurderinger af familiens dynamik og sammensætning og betydningen heraf for barnets mulighed for trivsel og udvikling væsentlig. Det er herunder f.eks. relevant at observere og vurdere familiens kommunikation og samspil.

En undersøgelse foretaget af Socialstyrelsen af de fem socialtilsyns praksis for godkendelse af plejefamilier fra august 2017 viser, at socialtilsynenes praksis varierer meget socialtilsynene i mellem. Det kan have konsekvenser i forhold til ligebehandling. Godkendelsesforløbene afvikles eksempelvis forskelligt i forhold til tidspunkt for afholdelse af grundkursus, hvor nogle socialtilsyn afholder kurser forud for indsendelse af ansøgning, mens andre afholder grundkursus som en integreret del af godkendelsesforløbet mellem modtagelse af ansøgning og afgørelsen. Der er også forskel på, om socialtilsynene selv afvikler grundkurserne, eller om de tilkøber kurserne af en ekstern leverandør. Desuden er der forskel på, hvor mange samtaler socialtilsynene holder med ansøgerne under godkendelsesforløbet. Endelig er der forskel på den måde, socialtilsynene opgør sagsbehandlingstiden på, hvilket betyder, at de ikke kan sammenlignes på tværs.

I alle fem socialtilsyn indgår de skriftlige oplysninger, der bliver indhentet i forbindelse med ansøgningen, sammen med oplysningerne fra besøgene og samtalerne med familierne i grundlaget for vurderingen af, om en familie kan godkendes som generelt egnede plejefamilie. De tre tilsyn, der selv afholder grundkurset, får også herigennem oplysninger om ansøgerne, som de inddrager i vurderingen af ansøgerne. Erfaringerne med denne fremgangsmåde er positive, fordi de viser, at det giver et brugbart tilbageløb af informationer

om ansøgerne, der er nyttige for selve godkendelsen, når grundkurset på denne måde integreres i selve godkendelsesprocessen.

Vurderingen af ansøgerens kvalifikationer indebærer blandt andet, at socialtilsynene også tager stilling til, hvilken belastningsgrad ansøgerne skal godkendes til. Dette er en praksis, der er udviklet i socialtilsynene, og alle fem socialtilsyn anvender samme system til graduering og opererer med de samme støttebehov (lav (1), middel (2), høj (3) og højest/kommunal (4)). Støttebehovene indikerer det niveau for barnets vanskeligheder, som en plejefamilie kan godkendes til at varetage. Der er dog ikke en ensartet praksis socialtilsynene imellem i forhold til, hvilke eksplicite kriterier der skal lægges til grund for de enkelte støttebehov, hvilket betyder, at der kan være stor forskel på, hvilken belastningsgrad sammenlignelige ansøgere godkendes til i de fem socialtilsyn.

Der er på den baggrund behov for at understøtte socialtilsynene i at implementere en mere systematisk og ensartet tilgang til godkendelsen af plejefamilier.

2.4.3. Den foreslåede ordning

For at sikre en mere ensartet godkendelsesproces på tværs af de fem socialtilsyn foreslås det at indføre et krav om, at socialtilsynene skal følge et fast koncept for godkendelsen af plejefamilier, der skal styrke godkendelsesforløbet og sikre, at de fem socialtilsyn har en ensartet praksis. Det foreslås endvidere, at der udvikles et nyt vidensbaseret nationalt grundkursus til plejefamilier, der skal indgå som et centralt og integreret element i konceptet for godkendelsen. Grundkurset vil til dels have til formål, at ruste plejefamilierne til opgaven, og dels at give socialtilsynet informationer om plejefamiliernes kompetencer, der skal bidrage til og lette selve godkendelsen. Lovhjemlen til at indsamle og anvende viden og informationer om ansøgerne i forbindelse med grundkurset til brug for godkendelsen findes i § 12 i lov om socialtilsyn.

Det foreslås herudover, at børne- og socialministeren gives bemyndigelse til at kunne fastsætte nærmere regler for socialtilsynets godkendelse af plejefamilier, herunder om de enkelte elementer i godkendelseskonceptet og om formålet hermed.

Det faste koncept for godkendelsen vil præcisere centrale elementer i godkendelsen fra ansøgningstidspunktet, den grundige undersøgelse af familiens egnethed til socialtilsynets afgørelse om godkendelse. De centrale elementer vil eksempelvis vedrøre besøg i hjemmet, samtale med samtlige medlemmer af husstanden, et nyt vidensbaseret grundkursus samt placering af grundkursusdagene i selve godkendelsesforløbet. Godkendelseskonceptet vil endvidere bestå af understøttende redskaber til afdækning og vurdering af ansøgernes kompetencer.

Indførelsen af et fast koncept for godkendelsen af plejefamilier betyder ingen ændringer i forhold til kvalitetsmodellen,

der fortsat vil gælde for godkendelsen af og tilsynet med plejefamilier. Konceptet skal i stedet betragtes som et supplerende krav, der præciserer, hvilke elementer socialtilsynene skal komme omkring i godkendelsen af plejefamilier. Det er således hensigten, at både de enkelte elementer i godkendelseskonceptet og de understøttende redskaber skal understøtte temaerne i kvalitetsmodellen ved at bidrage til en grundig undersøgelse af ansøgernes og familiens egnethed.

Socialstyrelsen udvikler det nye koncept for godkendelsen af plejefamilier med inddragelse af relevant viden hos de fem socialtilsyn.

2.5. Skattefri dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation

2.5.1. Gældende ret

Netværksplejefamilier modtager ikke honorering. I stedet gælder et princip om, at anbringelsen skal være omkostningsneutral for familien.

Efter servicelovens § 66 a, stk. 2, kan netværksplejefamilier således få dækket de omkostninger, der er forbundet med at have et barn eller en ung boende. Dækningen af omkostninger skal sikre, at det anbragte barn eller den unge kan indgå i familien på lige fod med familiens øvrige medlemmer. Derudover vil netværksplejefamilien efter en konkret vurdering kunne få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Desuden får barnet eller den unge tøj- og lommepenge.

Det er kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune, der har godkendt netværksplejefamilien til anbringelsen af et bestemt barn eller en bestemt ung, der dækker familiens omkostninger. Dækningen af omkostninger består af en godtgørelse for kost og logi efter servicelovens § 55, stk. 4, samt tilskud til eventuelle udgifter derudover. Godtgørelsen for kost og logi følger en fast takst, der reguleres årligt af Børne- og Socialministeriet. Godtgørelsen udbetales til alle plejefamilietyper, afhængig af barnets eller den unges alder og antallet af børn i plejefamilien.

Kommunens dækning af faste udgifter til barnets kost og logi er skattefri, forudsat beløbet ikke overstiger satser fastsat efter serviceloven, jf. ligningslovens § 9, stk. 6. Der er ikke krav om dokumentation for udgifterne.

Det er op til den anbringende kommune konkret at vurdere behovet for dækning af omkostninger ved at have barnet eller den unge boende ud over kost og logi, jf. servicelovens § 55, stk. 4, hos hver enkelt netværksplejefamilie. Der er krav om forevisning af dokumentation for udgifterne.

Afgørelser om dækning af omkostninger ved at have barnet eller den unge boende og tabt arbejdsfortjeneste kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Kommunens dækning af nærmere bestemte udgifter i henhold til serviceloven er skattefri for modtageren, jf. ligningslovens § 7, nr. 9. Det er en betingelse, at dækningen vedrører konkrete udgifter. Det drejer sig bl.a. om hjælp til dækning af udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling og lignende, dækning af merudgifter ved forsørgelsen i hjemmet af et barn under 18 år med et fysisk eller psykisk handicap m.v.

Dækning af øvrige omkostninger uden nærmere konkretisering er ikke omfattet af skattefritagelsen efter ligningslovens § 7, nr. 9.

2.5.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Den nuværende adgang til skattefri dækning af netværksplejefamiliers omkostninger udover udgifter til kost og logi opleves som tidskrævende og bureaukratisk for både netværksplejefamilier og kommuner.

For at afdække det nærmere har rådgivnings- og revisionsvirksomheden BDO i juni 2017 udarbejdet en rapport for Børne- og Socialministeriet om kommunernes udgiftsdækning af netværksplejefamilier. Rapporten viser, at kommunerne løbende behandler et stort antal enkelt ansøgninger om godtgørelse for konkrete udgifter til netværksplejefamilier, og bekræfter, at det opleves som en administrativt tung procedure i praksis.

Det er med afsæt heri Børne- og Socialministeriets opfattelse, at der er behov for at ændre på reglerne for adgang til skattefritagelse for udgiftsdækning af netværksplejefamiliers omkostninger ud over udgifter til kost og logi for at lette de administrative byrder for såvel netværksplejefamilierne som kommunerne.

2.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indføre adgang til skattefri dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger op til 20.000 kr. årligt uden forevisning af dokumentation.

Dækning vil kunne ske af de øvrige omkostninger, der efter en konkret vurdering måtte være ved at have barnet eller den unge boende, ud over det faste beløb til kost og logi. Øvrige omkostninger kan f.eks. være løbende faste ekstra udgifter, primært til særlige behov hos barnet såsom medicin, vådliggerudstyr eller lign.

Forslaget vil indebære en ændring af servicelovens eksisterende bestemmelse om dækning af omkostninger for netværksplejefamilier. Ændringen vil medføre, at det kommer til at fremgå, at netværksplejefamiliers omkostninger ved at have barnet eller den unge boende, ud over kost og logi, jf. servicelovens § 55, kan bestå af øvrige og ekstraordinære omkostninger. Omkostninger på op til 20.000 kr. pr. barn årligt vil kunne dækkes som øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets specielle § 1, nr. 9, om den foreslåede bestemmelse i § 66 b, stk. 4.

For at muliggøre skattefritagelsen for dækning af øvrige omkostninger uden nærmere konkretisering af udgiften, er der behov for en ændring af ligningslovens § 7, nr. 9. Det foreslås at tilføje i denne bestemmelse, at dækning af øvrige omkostninger efter den i lovforslagets foreslåede § 66 b, stk. 4, 2. pkt., i serviceloven, ikke medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Sondringen mellem øvrige og ekstraordinære omkostninger vil indebære, at skattefritagelsen for dækning af ekstraordinære omkostninger som ikke er øvrige omkostninger med et fast beløb på op til 20.000 kr. pr. barn årligt fortsat vil kræve, at udgiften er nærmere konkretiseret, jf. ligningslovens § 7, nr. 9.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 4, nr. 1-4.

Samtidig gives bemyndigelse til at børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om dækning af netværksplejefamiliers omkostninger ved at have et barn eller en ung boende.

Forslaget ændrer ikke ved netværksplejefamiliers ret til at få dækket udgifter til kost og logi skattefrit, samt mulighed for efter en konkret vurdering at få dækket eventuelle ekstraordinære omkostninger skattefrit, hvis omkostningerne er nærmere bestemt.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Økonomiske konsekvenser:

I det følgende anføres de økonomiske konsekvenser af lovforslaget for det offentlige.

De samlede økonomiske konsekvenser af lovforslaget skønnes at medføre merudgifter på 3,9 mio. kr. i 2019, 7,3 mio. kr. i 2020 og 7,3 mio. kr. i 2021 og fremefter.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget skal forhandles med kommunerne.

3.1. Afskaffelse af konkret godkendte plejefamilier

Forslaget indebærer, at kommunernes mulighed for selv at godkende en plejefamilie til et bestemt barn eller en ung fjernes. Socialtilsynene vil fremadrettet godkende alle professionelle plejefamilier og sikre den løbende kvalitet gennem det driftsorienterede tilsyn. Forslaget omfatter ikke netværksplejefamilier, der fortsat skal godkendes af den anbringende kommune. Kommunerne har fortsat mulighed for at foretage akutte anbringelser. Der henvises til bemærkningerne punkt 2.2.

Forslaget skønnes at medføre merudgifter på i alt 0,8 mio. kr. i 2019, 1,6 mio. kr. i 2020 og 1,6 mio. kr. i 2021 og fremefter.

3.2. Tilrettelæggelse af støtten til plejefamilier

Forslaget indebærer, at der indføres et krav om, at den støtte, som kommunerne skal tilbyde plejefamilier i løbet af anbringelsen i form af supervision, råd, vejledning og efteruddannelse, skal være intensiv i begyndelsen af en anbringelse.

Forslaget indebærer, at Socialstyrelsen skal udarbejde et intensivt opstartsforløb, der stilles til rådighed for kommunerne.

Forslaget indebærer endvidere, at der indføres et krav om, at støtten skal gives af en anden person end den, der aftaler honorering og andre vilkår i plejefamilien. Der henvises til bemærkningerne punkt 2.3.

Forslaget gælder alle plejefamilietyper, herunder også netværksplejefamilier.

Forslaget skønnes at medføre merudgifter til intensivt støtte til plejefamilien i begyndelsen af anbringelsen på i alt 1,1 mio. kr. i 2019, 2,2 mio. kr. i 2020 og 2,2 mio. kr. i 2021 og fremefter.

3.3. Mere ensartet godkendelse og nyt vidensbaseret grundkursus

Forslaget indebærer, at der udvikles et koncept for de fem socialtilsyns godkendelse af plejefamilier, der skal styrke godkendelsesforløbet og sikre, at socialtilsynene har en mere ensartet praksis. Som et centralt og integreret element i det nye koncept for godkendelsen indgår også et nyt vidensbaseret nationalt grundkursus. Der henvises til bemærkningerne punkt 2.4.

Forslaget skønnes at medføre merudgifter på i alt 1,8 mio. kr. i 2019, 3,5 mio. kr. i 2020 og 3,5 mio. kr. i 2021 og fremefter.

3.4. Skattefri dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation

Den foreslåede skattefritagelse for godtgørelse til dækning af øvrige udgifter ud over kost og logi vurderes at lette de administrative byrder for kommunerne.

Den foreslåede skattefritagelse for godtgørelse til dækning af øvrige udgifter ud over kost og logi medfører ikke noget egentligt skattemæssigt mindreprovenu, idet ydelserne er udmålt under forudsætning om skattefrihed. Skattefritagelsen udgør dog en skatteudgift og vil indgå i Skatteministeriets opgørelse heraf.

Implementeringskonsekvenser for det offentlige:

Det vurderes, at en række af lovforslagets elementer medfører positive implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Det gælder forslaget om at afskaffe de konkrete godkendelser, der forventes at medføre et mere ensartet niveau af service for plejefamilierne og en mere ensartet kvalitet i indsatsen for de anbragte børn, fordi det fremover vil være de fem socialtilsyn, der godkender alle plejefamilier med undtagel-

se af netværksplejefamilierne og sikrer den løbende kvalitet gennem det driftsorienterede tilsyn.

Det gælder også forslaget om at indføre en mere ensartet godkendelsesproces i de fem socialtilsyn og integrere grundkurset i selve godkendelsesforløbet, fordi der derved indføres en mere standardiseret praksis, som forventes at medføre et mere ensartet niveau af service og mere lige sagsbehandlingstider, når familiers ansøgninger om godkendelse som plejefamilie behandles.

Endelig gælder det også forslaget om, at indføre en adgang til skattefri dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger på op til 20.000 kr. årligt uden forevisning af dokumentation. Det forventes, at forslaget vil have positive implementeringskonsekvenser for det offentlige, fordi de reducerede dokumentationsforpligtelser for kommunerne vil skabe mindre tidskrævende arbejds gange og gøre de administrative omkostninger mindre.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden 31. maj til 29. juni 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3F - Fagligt Fælles Forbund, Advokatrådet, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Børn og Familier, Børnehjælpsdagen, Børnesagens Fællesråd, Børne og kulturchefforeningen, Børns Vilkår, Børnerådet, CEPOS, Cevea, Danmarks lærerforening, Den Danske Dommerforening, Dansk Erhverv, Danske Handicaporganisationer, Danske Advokater, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Regioner, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Dommerfuldmægtigforeningen, DUKH, Fabu, Fagligt selskab for sundhedsplejersker, Finans Danmark, FOA - Fag og Arbejde, Foreningen for ledere af sundhedsordninger for børn og unge, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD), Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af statsforvaltningsjurister,

ForældreLANDSforeningen (FBU), Frederiksberg Kommune (Socialtilsyn Hovedstaden), FSR – danske revisorer, Faaborg-Midtfyn Kommune (Socialtilsyn Syd), HK, Hjørring Kommune (Socialtilsyn Nord), Holbæk Kommune (Socialtilsyn Øst), Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Kraka, Kristelig fagbevægelse, Københavns Universitet, Landsforeningen BOPAM, Landsforeningens af kvindekri-secentre – LOKK, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere,

Landsskatteretten, Livsværk, LOS – de private sociale tilbud, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Rådet for Socialt Udsatte, Selveje Danmark, Silkeborg Kommune (Socialtilsyn Midt), Sjældne Diagnoser, Skatteankestyrelsen, Socialpædagogernes Landsforbund, SFR Skattefaglig Forening, Syddansk Universitet, TABUKA, Ungdommens Vel, Ungdomsringen, Ungdommens Røde Kors, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	3,9 mio. kr. i 2019 7,3 mio. kr. i 2020 7,3 mio. kr. i 2021 og fremefter
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	<p>Forslaget om at afskaffe de konkrete godkendelser må forventes at medføre et mere ensartet niveau af service for plejefamilieme og en mere ensartet kvalitet i indsatsen for de anbragte børn, fordi det fremover vil være de fem socialtilsyn, der godkender alle plejefamilier med undtagelse af netværksplejefamilieme og sikrer den løbende kvalitet gennem det driftsorienterede tilsyn.</p> <p>Forslaget om at indføre en mere ensartet godkendelsesproces i de fem socialtilsyn og integrere grundkurset i selve godkendelsesforløbet vil medføre, at der indføres en mere standardiseret praksis, der vil give et mere ensartet niveau af service og mere lige sagsbehandlingstider, når familiers ansøgninger om godkendelse som plejefamilie behandles.</p> <p>Forslaget om at indføre en adgang til skattefri dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger på op til 20.000 kr. årligt uden forevisning af dokumentation forventes at medføre positive implementeringskonsekvenser for det offentlige, fordi de reducerede dokumentationsforpligtelser for kommunerne vil skabe mindre tidskrævende arbejdsgange og gøre de administrative omkostninger mindre.</p>	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

Forholdet til EU retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter gældende ret henvises der i servicelovens § 5, stk. 1, nr. 3 og 4, § 5, stk. 7, § 63 a, stk. 2, § 63 b, stk. 2 og 3, § 63 c, stk. 2, og § 194, stk. 1 til servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6 som vedrører døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilietyper i servicelovens § 66, og at nummereringen for de øvrige anbringelsessteder rykker sig som følge heraf, foreslås en konsekvensændring af servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, således at der de pågældende steder henvises til servicelovens § 66, stk. 7.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1. og til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 2

Efter gældende ret kan kommunalbestyrelsen med hjemmel i § 52, stk. 3, nr. 4, træffe afgørelse om et døgnophold, jf. § 55, for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, en kommunal plejefamilie, på et godkendt opholdssted, på en døgninstitution eller i et botilbud.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilietyper i servicelovens § 66, foreslås en konsekvensændring af servicelovens § 52, stk. 3, nr. 4, således at de nye plejefamilietyper "almene plejefamilier", "forstærkede plejefamilier" og "specialiserede plejefamilier" indsættes i opremsningen af forskellige typer tilbud, som døgnophold kan iværksættes inden for.

Med det foreslåede slettes i øvrigt "godkendt" foran "opholdssted", da alle de nævnte tilbudstyper forudsætter en godkendelse før end der kan iværksættes hjælp og støtte inden for dem.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1. og til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4 og 5.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 3

Efter gældende ret kan kommunalbestyrelsen med hjemmel i § 52, stk. 3, nr. 5, træffe afgørelse om en aflastningsordning, jf. § 55. Der henvises til, at en aflastningsordning kan ske i en plejefamilie, en kommunal plejefamilie, en netværksplejefamilie, på et opholdssted eller en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 5 og 6.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilietyper i servicelovens § 66, foreslås en konsekvensændring af servicelovens § 52, stk. 3, nr. 5, således at de nye plejefamilietyper "forstærkede plejefamilier" og "specialiserede plejefamilier" indsættes i opremsningen af forskellige typer tilbud, som aflastningsophold kan iværksættes inden for.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1. og til de specielle bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4 og 5.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 4 og 5

Af servicelovens § 66, stk. 1, nr. 1-3, fremgår det, at børn og unge, der skal anbringes uden for hjemmet i en plejefamilie kan anbringes i plejefamilier, kommunale plejefamilier eller i en netværksplejefamilie.

Med lovforslagets § 1, nr. 4, foreslås det i servicelovens § 66, stk. 1, nr. 1-3, i opremsningen af mulige anbringelsessteder at indsætte almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier.

De tre nye plejefamilietyper vil erstatte de eksisterende kategorier af plejefamilier. Netværksplejefamilien forbliver uændret og bliver med forslaget en fjerde plejefamilietype.

Det foreslås, at almene plejefamilier, jf. forslaget til ny § 66, stk. 1, nr. 1, er plejefamilier, der er godkendt til at levere en grundlæggende indsats bl.a. i form af et omsorgsfuldt familieliv, en forudsigelig hverdagsstruktur og et stort engagement til et sårbart eller udsat barn eller ung med lettere til moderate støttebehov. Almene plejefamilier kan sikre udvikling og trivsel for barnet eller den unge, håndtere omsorgsopgaver, opdragelse og et uproblematisk eller lettere problematisk forældresamarbejde. Almene plejefamilier kan også samarbejde med eksterne fagpersoner og understøtte iværksatte supplerende støtte- eller behandlingsindsatser i hverdagen med barnet. Med dette menes der, at den almene plejefamilie skal være i stand til at forstå, sætte sig ind i og bakke op om den støtte- eller behandlingsindsats, der er iværksat over for barnet i dagligdagen, men ikke i en grad,

der forudsætter en særlig viden eller bestemte faglige kompetencer. Almene plejefamilier er ikke godkendt til børn med svære problematikker. Der kan undtagelsesvist opstå behov for i en bestemt periode at indgå aftale med en almen plejefamilie om hel eller delvis erhvervsbegrænsning, hvis der er særlige forhold hos barnet eller den unge, der tilsiger dette. Det gælder eksempelvis, hvis der er tale om anbringelse af et spædbarn.

Almene plejefamilier får samme ret og pligt til at gennemføre et grundkursus og modtage henholdsvis efteruddannelse, supervision, råd og vejledning i løbet af anbringelsen, jf. bekendtgørelse nr. 809 af 23. juni 2016 om plejefamilier, som kategorien almindelige plejefamilier har i dag. På samme måde vil almene plejefamilier også alene være omfattet af § 3 i lov om voksenansvar for anbragte unge, hvorefter der som led i varetagelsen af den daglige omsorg kan foretages nødvendige indgreb i barnet eller den unges selvbestemmelsesret for at sikre barnets eller den unges interesse.

En almen plejefamilie kan f.eks. være en familie, der kan modtage et barn, der har været udsat for omsorgssvigt pga. forældrenes begrænsede overskud til stabil omsorg og stimulering f.eks. pga. misbrug eller psykiske vanskeligheder. Plejefamilien har almene kompetencer til at yde omsorg og støtte til barnet f.eks. i form af en struktureret og forudsigelig hverdag, der understøtter skolegang og samvær med jævnaldrene børn.

En almen plejefamilie kan f.eks. være en familie, der kan modtage et barn, der har forsinket sproglig og motorisk udvikling som følge af forældrenes fysiske helbred, og hvor der periodevis har været begrænset overskud til omsorg og stimulering af barnet. Plejefamilien har kompetencer til at yde omsorg for barnet og yde en målrettet indsats, der bringer barnet hen imod en alderssvarende udvikling bl.a. i form af støtte til skolegang og ledsagelse til fritidsaktiviteter.

Det foreslås, at forstærkede plejefamilier, jf. forslaget til ny § 66, stk. 1, nr. 2, er plejefamilier, der er godkendt til at have børn og unge i pleje, som har moderate til svære støttebehov. Forstærkede plejefamilier har viden om børn med særlige behov og/eller børn, der viser tegn på mistriksel. Forstærkede plejefamilier kan omsætte denne viden i plejeforholdet i hverdagen på en måde, der tilgodeser barnets særlige problemstillinger. Forstærkede plejefamilier kan i kraft af deres personlige og faglige kompetencer sikre barnet eller den unge udvikling og trivsel samt samarbejde med eksterne fagpersoner og medvirke til, at en evt. iværksat supplerende støtte eller behandlingsindsats i forhold til barnet følges op i hjemmet, således at barnet får de optimale muligheder for udvikling og trivsel. Med dette menes der, at den forstærkede plejefamilie skal kunne spille en mere aktiv rolle i forhold til at følge indsatsen op i hverdagen med barnet, f.eks. under vejledning fra professionelle behandlere eller tilbud. Forstærkede plejefamilier er alene omfattet af § 3 i lov om voksenansvar for anbragte unge, hvorefter der som led i varetagelsen af den daglige omsorg kan foretages nødvendige indgreb i barnet eller den unges selvbestemmelsesret for at

sikre barnets eller den unges interesse. Det kan – i perioder – være nødvendigt med en aftale om hel eller delvis erhvervsbegrænsning, hvis der er særlige behov hos barnet, der tilsiger dette.

Forstærkede plejefamilier ligger i forhold til specialiseringsgrad og kompetencer et niveau over almene plejefamilier og et niveau under specialiserede plejefamilier. Forstærkede plejefamilier kan ligesom specialiserede plejefamilier modtage børn i pleje, der udover et behov for en hverdag i familielignende rammer også har et behov for mere specialiseret støtte eller behandling samtidig med, at de bor i plejefamilien, men forstærkede plejefamilier skal som udgangspunkt ikke selv kunne yde egentlig specialiseret støtte eller behandling. Denne skal i stedet gives af fagprofessionelle udefra som en supplerende indsats samtidig med, at barnet bor i plejefamilien. På den baggrund foreslås det, at forstærkede plejefamilier får samme ret og pligt i forhold til grundkursus, supervision og efteruddannelse som almene plejefamilier. I brugen af ordet forstærket ligger således, at anbringelsen hos plejefamilien ikke nødvendigvis er en tilstrækkelig indsats til barnet, men at der i perioder under anbringelsen kan være behov for at tilbyde plejefamilien ”forstærkning”. Forstærkningen kan for eksempel bestå i at sætte ind med ekstra støtte til plejefamilien som led i kommunens pligt til at tilbyde plejefamilier supervision, råd og vejledning i overensstemmelse med plejeopgavens omfang. Den kan også bestå i, at der i perioder sættes ind med supplerende støtte eller behandling til barnet samtidig med, at barnet bor i plejefamilien, jf. § 55 i serviceloven. I sådanne perioder kan det være meningsfuldt at indgå en aftale med forstærkede plejefamilier om hel eller delvis erhvervsbegrænsning, så plejefamilien kan indgå i et samarbejde med eksterne fagpersoner om støtten eller behandlingen og følge denne op i hjemmet.

En forstærket plejefamilie kan f.eks. være en familie, der kan modtage en omsorgssvigtet ung med angstproblematikker og højt skolefravær. Plejefamilien har erfaring med og viden om unge, som har været udsat for omsorgssvigt, og kan tilrettelægge en struktureret hverdag, der tilgodeser den unge i tæt samarbejde med den unges skoletilbud og behandlingstilbud/psykolog.

En forstærket plejefamilie kan også være en familie, der kan modtage et omsorgssvigtet barn med selvskadende adfærd og selvmordstanker. Plejefamilien har erfaring og viden om børn, der har været udsat for omsorgssvigt, og kan tilrettelægge en hverdag, der tilgodeser barnet i tæt samarbejde med f.eks. en psykolog.

Det foreslås, at specialiserede plejefamilier, jf. forslaget til ny § 66, stk. 3, er plejefamilier, der er godkendt til at have børn og unge i pleje, der har svære støttebehov, der har mere specialiserede behov og/eller viser tegn på mistriksel, men som samtidig vurderes at have gavn af at bo i familielignende rammer. Specialiserede plejefamilier kan sikre barnet eller den unge udvikling og trivsel og har særlige kompetencer og kvalifikationer, som gør dem i stand til at samarbejde med eksterne fagpersoner og tilbud samt indgå i supplerende

støtte og behandling i forhold til barnet. Der kan f.eks. være tale om plejefamilier med solid erfaring med arbejdet med udsatte børn og unge eller plejefamilier, som har særlige uddannelsesmæssige kvalifikationer, om end dette ikke er et krav. Specialiserede plejefamilier kan håndtere et kompliceret forældresamarbejde, og det kan være nødvendigt, at der laves aftale om hel eller delvis erhvervsbegrænsning.

Specialiserede plejefamilier vil – som der i dag gælder for kommunale plejefamilier – have adgang til at anvende fysisk guidning og afværgehjælp efter voksenansvarslovens §§ 6 og 8 over for anbragte børn og unge med svære støttebehov. Specialiserede plejefamilier får også samme udvidede ret til supervision og efteruddannelse, der i dag gælder for ”kommunale plejefamilier”, jf. § 9 i bekendtgørelse nr. 809 af 23. juni 2016 om plejefamilier.

Specialiserede plejefamilier kan ligesom forstærkede plejefamilier indgå i et samarbejde med andre fagprofessionelle om supplerende støtte eller specialiseret behandling til barnet, men det kan i højere grad end for forstærkede plejefamilier forventes, at de på grund af deres særlige kompetencer og kvalifikationer også kan indgå i selve behandlingen.

En specialiseret plejefamilie kan f.eks. være en familie, der kan modtage et barn med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse. Det kunne være et barn med mental retardering og epileptiske anfald, hvor barnet bliver udadreagerende. Plejefamilien har måske en særlig socialpædagogisk og sundhedsfaglig uddannelse eller indsigt i og erfaring med målgruppen, og plejefamilien kan skabe særlige skærmende rammer samt overvåge barnets epileptiske anfald.

En specialiseret plejefamilie kan f.eks. også være en familie, der kan modtage et barn, der har været udsat for massivt omsorgssvigt, og hvor der er behov for akutanbringelse. Plejefamilien har eksempelvis solid erfaring, pædagogisk uddannelse eller indsigt i målgruppen, herunder særlig viden/erfaring med sorg- og krisereaktioner og svært forældresamarbejde. Plejefamilien har særlige kompetencer, som gør dem i stand til at samarbejde med andre eksterne fagpersoner, f.eks. børnehusene i forhold til at afdække barnets støttebehov.

Uanset plejefamilietype, så har den anbringende kommune en pligt til at give støtte til plejefamilien under anbringelsen i overensstemmelse med plejeopgavens omfang, jf. § 66 a, stk. 4, som med lovforslaget bliver til § 66 c, stk. 1, ligesom kommunen skal være opmærksom på, om der er behov for at sætte ind med supplerende støtte eller behandling til barnet under barnets ophold hos plejefamilien, jf. servicelovens § 55. Det kan f.eks. bestå af personlig støtte, terapi eller anden behandling. Det er i den forbindelse væsentligt at støtten er helhedsorienteret, f.eks. ved også at have fokus på inddragelse af Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PRR) og barnets skole.

Beskrivelsen af de nye plejefamilietyper skal gøre det tydeligt for kommunerne, at der er stor forskel på de børn der i

dag anbringes i plejefamilier, og at det stiller forskellige krav til plejefamiliernes kompetencer og karakteren og omfanget af den støtte, de har brug for i løbet af anbringelsen. Beskrivelsen skal også understøtte kommunernes arbejde med at matche barn og plejefamilie ved at gøre det klart, hvad der kendetegner de forskellige plejefamilietyper og de opgaver, de godkendes til at kunne varetage. Dette skal medvirke til at sikre en mere differentieret brug af forskellige plejefamilietyper hos de anbringende kommuner.

Beskrivelsen skal endvidere medvirke til at skabe en øget bevidsthed og opmærksomhed omkring det forhold, at en anbringelse i en plejefamilie i mange tilfælde ikke vil være en tilstrækkelig indsats for et anbragt barn. Derfor skal kommunerne altid vurdere behovet for supplerende støtte til barn og plejefamilie i forbindelse med anbringelsen og løbende som den skrider frem.

De nye plejefamilietyper vil erstatte socialtilsynets nuværende praksis med at godkende plejefamilier med udgangspunkt i belastningsgrader/støttebehov, der indikerer det niveau for barnets vanskeligheder, som en plejefamilie kan godkendes til at varetage. Med forslaget skal socialtilsynene således godkende alle nye plejefamilier ud fra den nye typologi. Socialtilsynene vil dog fortsat kunne anvende den praksis, som de bruger i dag, hvor de godkender plejefamilier til et bestemt antal pladser og til bestemte støttebehov. Hvis der sker ændringer i barnets forhold eller støttebehov under anbringelsen, der gør, at plejefamilien har svært ved at løfte opgaven, så skal kommunen, ligesom i dag, altid sætte ind med målrettet efteruddannelse, støtte og supervision til plejefamilien og/eller supplerende støtte eller behandling til barnet, imens barnet bor hos plejefamilien. Et meget væsentligt hensyn er i den forbindelse hensynet til barnets eller den unges mulighed for kontinuitet og stabilitet i anbringelsen.

Med henblik på at sikre fuld implementering og indfasning af de nye plejefamilietyper, foreslås det, at socialtilsynene godkender alle nye plejefamilier ud fra den nye typologi og løbende indplacerer eksisterende plejefamilier på de nye kategorier i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn. Det forventes derfor, at alle eksisterende plejefamilier vil være omkategoriseret pr. 1. juli 2020, dvs. et år efter lovens ikrafttræden, da det med den tidshorisont vil være muligt for socialtilsynene at foretage omkategoriseringen af alle eksisterende plejefamilier som led i det driftsorienterede tilsyn, der som minimum skal finde sted én gang årligt. Når socialtilsynet løbende indplacerer plejefamilier på de nye kategorier svarer en almen plejefamilie til de nuværende kategorier ”lav” (1) og ”middel” (2), forstærkede plejefamilier svarer til kategorien ”høj” (3) og specialiserede plejefamilier svarer til kategorien ”højeste/kommunal” (4).

Der er således ikke tale om en afgørelse, men om en omkategorisering i forbindelse med det tilsyn, der skal ske minimum en gang om året, jf. socialtilsynslovens § 7, stk. 3, hvor socialtilsynene i forvejen skal forholde sig til, om plejefamilien lever op til den kategori, den er godkendt til. Hvis socialtilsynet i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn

vurderer, at en plejefamilie ikke længere lever op til forudsætningerne for den hidtidige godkendelse, så skal socialtilsynet af den grund altid foretage en ændring af plejefamiliens godkendelsesgrundlag, men dette relaterer sig ikke til selve omkategoriseringen, men til socialtilsynets opgaver i al almindelighed. En plejefamilie, der oplever ændringer i godkendelsen på baggrund af dét driftsorienterede tilsyn, hvor socialtilsynet samtidig har foretaget omkategoriseringen, f.eks. ved at blive placeret i en lavere kategori af plejefamilietyper, har således mulighed for at påklage afgørelsen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.

Til nr. 6

Efter gældende ret henvises der i servicelovens § 66, stk. 2, til servicelovens § 66 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, 6 eller 7, der vedrører godkendelse af tilbudstyper som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung, herunder plejefamilier, netværksplejefamilier, egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder samt efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med 8 pladser eller derunder.

Som konsekvens af, at det foreslås at opdele servicelovens § 66 a i seks forskellige bestemmelser, foreslås en konsekvensændring af servicelovens § 66, stk. 2, således at § 66, stk. 2, henviser til servicelovens § 66 b, stk. 1, § 66 e, stk. 1, eller § 66 f, stk. 1.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7, 8 og 9.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 7 og 8

Til § 66 a

Servicelovens § 66 a, stk. 1 og 2, indeholder regler for plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamiliers godkendelse. Det fremgår af bestemmelsen, at plejefamilier og kommunale plejefamilier for børn og unge, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, skal være godkendt som 1) generelt egnede af den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for socialtilsyn for det geografiske område, hvor plejefamilien bor, jf. §§ 2 og 5 i lov om socialtilsyn, eller 2) som konkret egnede i forhold til et eller flere nærmere angivne børn eller unge af den anbringende kommune. Netværksplejefamilier skal, jf. § 66 a, stk. 2, være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune. Stk. 2 indeholder også regler vedrørende dækning af netværksplejefamiliers omkostninger under anbringelsen og regler om netværksplejefamiliers mulighed for at få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Efter bestemmelsen skal netværksplejefamilier således have dækket deres omkostninger i forbindelse med barnets eller den unges ophold og kan efter en konkret vurdering få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Servicelovens § 66 a, stk. 3, indeholder regler om grundkursus til konkret godkendte plejefamilier. Efter den gældende bestemmelse skal den kommunalbestyrelse, der godkender plejefamilien som konkret egnet, jf. stk. 1, nr. 2, og stk. 2, tilbyde plejefamilien et kursus i at være plejefamilier i forbindelse med godkendelsen.

Af servicelovens § 66 a, stk. 4, fremgår det, at den kommunalbestyrelse, som har pligt til at yde hjælp til barnet eller den unge efter reglerne i kapitel 11 og 12, efter afgørelsen om at anbringe et barn eller en ung i en plejefamilie, en kommunal plejefamilie eller en netværksplejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, er forpligtet til at sikre, at plejefamilien under anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse.

§ 66 a, stk. 4, indeholder regler vedrørende faglig støtte til netværksplejefamilier og adoptanter. Efter den gældende bestemmelse skal kommunalbestyrelsen således tilbyde den fornødne faglige støtte til 1) netværksplejefamilier i overensstemmelse med plejeopgavens omfang og 2) familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i familien.

Servicelovens § 66 a, stk. 6, består af regler for godkendelse af egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, jf. § 66, stk. 1, nr. 4. Efter bestemmelsen skal disse anbringelsessteder være godkendt som konkret egnede i forhold til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

§ 66 a, stk. 7, beskriver reglerne vedrørende godkendelse af pladser på efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdeling. Efter bestemmelsen skal den enkelte plads på disse, såfremt der er tale om otte pladser eller derunder til anbringelse af børn og unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, være godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Servicelovens § 66 a, stk. 8, indeholder en beskrivelse af, hvilke afgørelser efter bestemmelsen, der kan påklages. Det fremgår således, at afgørelser efter stk. 1, nr. 2, og stk. 2, 2. pkt., kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det fremgår endvidere, at afgørelser efter stk. 2, 1. pkt., og stk. 6 ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 66 a, stk. 9, er en bemyndigelsesbestemmelse, der giver børne- og socialministeren adgang til at fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med plejefamilier, kommunale plejefamilier, netværksplejefamilier, egne værelser m.v. og konkret godkendte pladser på efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdeling, jf. stk. 1, 2, 6, og 7, om grundkursus, supervision og efteruddannelse til plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier, om faglig støtte til netværksplejefamilier og familier, der har adopteret et tidligere plejebarn, jf. stk. 3-5, og om

godtgørelse for samt beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste, jf. stk. 2, 2. pkt., til netværksplejefamilier.

Med lovforslagets § 1, nr. 7, foreslås det at indsætte følgende overskrift før § 66 a: ”*Almene, forstærkede og specialiserede plejefamilier*”.

Overskriften skal sikre, at det udtrykkeligt fremgår, at forslaget om en ny § 66 a omhandler disse plejefamilietyper.

Ændringen er en konsekvens af forslaget om at opdele den gældende § 66 a efter indhold i seks bestemmelser.

Med lovforslagets § 1, nr. 8, foreslås det at fjerne kommunernes mulighed for selv at godkende en plejefamilie som konkret egnet til et bestemt barn eller en bestemt ung. I stedet foreslås det fremadrettet at lade de fem socialtilsyn godkende alle plejefamilier med undtagelse af netværksplejefamilier, dvs. almene, forstærkede og specialiserede plejefamilier til anbringelse og/eller aflastning, og sikre den løbende kvalitet gennem det driftsorienterede tilsyn.

De ændrede regler gælder ikke netværksplejefamilier (barnets egen familie eller netværk), der fortsat skal godkendes som konkret egnet til et bestemt barn eller ung. For nærmere om de ændringer, der foreslås vedrørende netværksplejefamilier henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.2., og de specielle bemærkninger til nr. 9 under overskriften ”§ 66 b”.

Med *stk. 1* foreslås det, at kommunen ved anbringelse af et barn eller en ung i en plejefamilie skal vælge den plejefamilie, der imødekommer barnet eller den unges behov for støtte. Kommunen kan vælge en netværksplejefamilie, jf. den foreslåede § 66 b, eller én af plejefamilietyperne; almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier eller specialiserede plejefamilier.

Med *stk. 1, nr. 1-3*, foreslås det endvidere, at bestemmelsen præciserer, hvilke børn de forskellige plejefamilietyper er godkendt til at kunne varetage omsorgen for, defineret ud fra børnenes støttebehov (lette, moderate eller svære).

Det bemærkes, at en almen plejefamilie ikke kan modtage et barn eller en ung i pleje med svære støttebehov. En specialiseret plejefamilie - derimod - kan godt modtage et barn eller en ung i pleje med moderate støttebehov, selvom familien er godkendt til at modtage børn og unge med svære støttebehov. Det er således ikke altid hensigtsmæssigt, at en specialiseret plejefamilie, selvom den er godkendt til børn eller unge med svære støttebehov, modtager flere børn eller unge i denne kategori, da det kan sætte familien under et alt for stort pres, der kan få negative konsekvenser for de børn og unge, der er anbragt der. Dette bør der tages højde for i socialtilsynets godkendelse af plejefamilier til et bestemt antal pladser.

Det er ministeriets opfattelse, at mange børn og unge vil have et støttebehov, der imødekommes af en forstærket pleje-

familie. Det er derfor forventningen at denne plejefamilietype på sigt vil blive den mest anvendte.

For en nærmere beskrivelse af, hvad der kendetegner de nye plejefamilietyper og de børn, de kan varetage omsorgen for, henvises til lovforslaget almindelige bemærkninger afsnit 2.1.3. og de specielle bemærkninger til § 1, nr. 4 og 5.

Til nr. 9

Til § 66 b

Netværksplejefamilier skal, jf. servicelovens § 66 a, stk. 2, være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune. Efter servicelovens § 66 a, stk. 3, skal den kommunalbestyrelse, der godkender plejefamilien som konkret egnet tilbyde plejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie i forbindelse med godkendelsen. Netværksplejefamilier kan efter en konkret vurdering, jf. § 66 a, stk. 2, få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Det fremgår af § 66 a, stk. 8, at afgørelser om dækning af tabt arbejdsfortjeneste kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Børne- og socialministeren kan efter servicelovens § 66 a, stk. 9, fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med netværksplejefamilier, om grundkursus til netværksplejefamilier, og om godtgørelse for samt om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier.

Med den foreslåede § 66 b foreslås det at samle alt, der vedrører netværksplejefamiliers godkendelse, grundkursus, dækning af omkostninger ved at have barnet boende og af tabt arbejdsfortjeneste i én bestemmelse med overskriften ”*Netværksplejefamilier*”.

Der foretages ingen indholdsmæssige ændringer vedr. reglerne for netværksplejefamiliers godkendelse, grundkursus, dækning af tabt arbejdsfortjeneste eller i børne- og socialministerens adgang til at fastsætte nærmere regler vedrørende disse emner.

Når en netværksplejefamilie skal godkendes som konkret egnet, vil det sige, at familien skal vurderes til at være egnet til at modtage ét bestemt barn, men at det ikke vil være relevant, om familien vil kunne modtage andre børn.

I kommunens vurdering af, om der er tale om en netværksplejefamilie eller eksempelvis en almen plejefamilie, der skal generelt godkendes af socialtilsynet, er det afgørende, at der lægges vægt på den personlige relation mellem plejefamilien og barnet eller den unge. Hvis den personlige relation mellem familien og barnet eller den unge er afgørende for, at denne familie vælges som anbringelsessted, er der tale om en netværksanbringelse. I netværksanbringelser kan barnets kontakt og relation til familien desuden have større betydning end eksempelvis familiens alder, erfaring og uddannelsesmæssige baggrund.

Netværksanbringelser er anbringelser hos familiemedlemmer eller andre personer fra barnets eller den unges netværk. Ordet netværksanbringelse anvendes i stedet for slægtsanbringelser for at understrege, at der ikke nødvendigvis skal være et biologisk bånd mellem barn og netværksplejefamilien. Det centrale er, at der er en vis tilknytning mellem barnet og familien – eller alternativt, at det vurderes, at det kan komme dette, f.eks. ved anbringelser af spædbørn.

Kriteriet for, at en netværksplejefamilie kan godkendes er, at familien skal have de fornødne ressourcer til at give det konkrete barn eller den unge den støtte og omsorg, som barnet eller den unge har behov for, evt. suppleret med den nødvendige professionelle behandling udefra. Det er hensigten, at målgruppen for netværksplejeanbringelser er børn eller unge, der ellers skulle have været anbragt i familiepleje. Netværksplejefamilier vil derfor ikke kunne godkendes til børn om unge med så omfattende støtte- eller behandlingsbehov, at de falder i målgruppen af børn og unge, der skal anbringes på en specialiseret døgninstitution eller opholdssted. En netværksplejefamilie vil godt kunne godkendes til flere børn samtidig, f.eks. søskende. Netværksplejefamilien skal i de tilfælde have en godkendelse for hvert enkelt barn.

Med stk. 1 foreslås det, at netværksplejefamilier skal være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Det foreslåede stk. 1 svarer således til den gældende bestemmelse i servicelovens § 66 a, stk. 2, som foreslås ophævet. De gældende regler for netværksplejefamiliers deltagelse i grundkursus videreføres derfor uændret.

Efter gældende ret skal den kommunalbestyrelse, der godkender familien som netværksplejefamilie, sørge for, at familien deltager i et grundkursus, der giver dem den fornødne information og viden om at være plejefamilie. Kurset skal gives i forbindelse med godkendelsen og har til formål at opkvalificere familien og mindske risikoen for, at anbringelsen bryder sammen. Grundkurset skal derfor både give den kommende netværksplejefamilie viden om, hvilken opgave de går ind til og redskaber til at løse opgaven. Netværksplejefamilier har, jf. § 6 i bekendtgørelse nr. 809 af 23. juni 2016 om plejefamilier, pligt til at gennemføre et grundkursus. Kurset omfatter begge plejeforældre.

Kurset skal som minimum omhandle følgende tre aspekter:

1. Omsorg for og opdragelse af børn, herunder forståelse for anbragte børns særlige situation og eventuelle forstyrrelser i børnenes udvikling samt forståelsen for relationen mellem plejefamilie, plejebarn og plejefamilienes egne børn.
2. Samarbejdet med barnets forældre, herunder hvordan barnets og forældrenes relation støttes.
3. Plejefamilienes rolle i samarbejdet med de professionelle omkring barnet/den unge.

Som det fremgår af § 6 i bekendtgørelse nr. 809 af 23. juni 2016 om plejefamilier, så skal grundkurset kun gennemføres i forbindelse med netværksplejefamilienes første godkendelse. Ansøger familien om en ny godkendelse efter en periode uden godkendelse, skal grundkurset således ikke gennemføres på ny. Dog kan den godkendende myndighed stille krav herom, hvis særlige forhold gør sig gældende.

Grundkurset skal være gennemført, inden familien modtager børn eller unge i pleje, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Hvis en familie modtager et barn eller en ung, inden grundkurset er gennemført, skal grundkurset gennemføres hurtigst muligt herefter.

Grundkurset skal som minimum have en varighed svarende til fire hele kursusdage for netværksplejefamilier, der er godkendt til anbringelse af børn og unge uden for hjemmet efter lov om social service § 52, stk. 3, nr. 7.

Med stk. 2 foreslås det, at den kommunalbestyrelse, der godkender netværksplejefamilien som konkret egnet, jf. stk. 1, skal tilbyde netværksplejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie.

Det foreslåede stk. 2 svarer således til den gældende bestemmelse i servicelovens § 66 a, stk. 3, som foreslås ophævet. De gældende regler for netværksplejefamiliers deltagelse i grundkursus videreføres derfor uændret.

Efter servicelovens § 66 a, stk. 8, 2. pkt., fremgår det, at afgørelser om godkendelse som netværksplejefamilie foretaget af den anbringende kommune efter § 66 a, stk. 2, f1. pkt., ikke er en afgørelse, der kan påklages.

Med stk. 3 foreslås det, at afgørelser om godkendelse som netværksplejefamilie for et bestemt barn eller en bestemt ung ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det foreslåede stk. 3 svarer således til den gældende bestemmelse i servicelovens § 66 a, stk. 8, 2. pkt., som foreslås ophævet.

Der ændres med den foreslåede bestemmelse således ikke ved, at afgørelse om afslag på en godkendelse som netværksplejefamilie ikke kan påklages.

Efter servicelovens § 66 a, stk. 2, 2. pkt., skal netværksplejefamilier have dækket deres omkostninger i forbindelse med barnets eller den unges ophold. Det fremgår af § 66 a, stk. 8, at afgørelser om dækning af netværksplejefamilienes omkostninger ved at have barnet eller den unge boende kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det fremgår af servicelovens § 66 a, stk. 9, at børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godtgørelse efter servicelovens § 66 a, stk. 2, 2. pkt.

Det er op til den anbringende kommune konkret at vurdere behovet for dækning af eventuelle omkostninger, ud over

kost og logi, jf. servicelovens § 55, hos hver enkelt netværksplejefamilie.

Kommunens dækning af omkostninger til netværksplejefamilier er skattefri, hvis godtgørelsen er til dækning af nærmere bestemte omkostninger, jf. ligningslovens § 7, nr. 9.

Med *stk. 4, 1. pkt.*, foreslås det, at den kommunalbestyrelse, der har godkendt netværksplejefamilien, udover kost og logi, jf. § 55, stk. 4, også skal dække netværksplejefamiliens øvrige og ekstraordinære omkostninger ved at have barnet eller den unge boende. Op til 20.000 kr. pr. barn kan årligt dækkes som øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation.

Der er med dette tale om en præcisering af at netværksplejefamiliers omkostninger, ud over kost og logi, jf. servicelovens § 55, stk. 4, skal dækkes. Derudover foreslås det som noget nyt, at op til 20.000 kr. kan dækkes som øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation. Dette muliggør, at omkostninger under denne beløbsgrænse kan dækkes skattefrit uden nærmere konkretisering.

Den foreslåede ændring skal således ses i sammenhæng med lovforslagets § 4, nr. 1, som vil indebære en ændring af ligningslovens § 7, nr. 9. Ændringen vil medføre, at netværksplejefamilier skattefrit og uden forevisning af dokumentation for afholdelse af udgifterne efter en konkret vurdering vil kunne få dækket øvrige omkostninger op til 20.000 kr. til barnet eller den unge ud over det faste beløb til kost og logi.

Samtidig videreføres børne- og socialministerens adgang til at fastsætte nærmere regler om dækning af netværksplejefamiliers omkostninger ved at have et barn eller en ung boende.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer af kommunernes praksis for dækning af netværksplejefamiliers omkostninger.

Det vil således fortsat være op til den enkelte kommune, hvordan den i praksis vil administrere dækningen af netværksplejefamiliernes øvrige omkostninger, herunder om der skal tages stilling til dækningen af familiens øvrige omkostninger i forbindelse med en anbringelse af et barn eller en ung i familien og eventuelt være en årlig genvurdering af behovet, og/eller om der kan/skal kunne ansøges om dækning af øvrige omkostninger løbende.

Kommunen vil - som i dag - kunne kræve dokumentation for at barnet eller den unge har et behov, som medfører øvrige omkostninger, samt vurdere hvor meget det kan forventes at beløbe sig til, men altså ikke efterfølgende kræve fremvisning af kvitteringer for at udgifterne er afholdt.

Det vil således stadig ikke være alle netværksplejefamilier, der vil få udbetalt et beløb til dækning af eventuelt øvrige omkostninger, men alene dem, hvor kommunen efter en konkret og individuel vurdering har fundet, at der er et behov hos barnet eller den unge, som ligger ud over det, der

dækkes af kost og logi. Det kan f.eks. være løbende faste ekstra udgifter, primært til særlige behov hos barnet såsom medicin, vådliggerudstyr eller lign. Udbetalingen til netværksplejefamilien vil kunne være månedlig og/eller evt. bestå af enkeltstående mindre engangsudbetalinger.

Forslaget ændrer ikke ved netværksplejefamiliers ret til at få dækket udgifter til kost og logi, samt muligheden for efter en konkret vurdering at få dækket øvrige omkostninger, der overstiger 20.000 kr. eller eventuelle ekstraordinære omkostninger, som er nærmere konkretiseret, skattefrit. Det ændrer heller ikke ved netværksplejefamiliers adgang til at klage over afgørelse om dækning af øvrige omkostninger ved at have barnet boende, jf. servicelovens § 66 a, stk. 8, 1. pkt., samt børne- og socialministerens adgang til at fastsætte nærmere regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier, jf. servicelovens § 66 a, stk. 9.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.5.

Kommunen har mulighed for at yde godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier. Godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste kan gives i de tilfælde, hvor hensynet til barnet eller den unge konkret betyder, at netværksplejeforældre ikke har mulighed for at passe deres almindelige arbejde eller må gå ned i arbejdstid. Det kan f.eks. være nødvendigt, at den ene plejeforælder i en periode tager orlov fra sit arbejde, hvis det barn, der skal anbringes i pleje, er et spædbarn, der endnu ikke er i dagtilbud. Der kan også være tale om et barn, der har behov for en særlig opmærksomhed fra plejeforældrene, der betyder, at de i indkøringsfasen tager helt eller delvist orlov.

Det forudsættes dog, at dette kun finder sted, når hensynet til barnet eller den unge gør det nødvendigt. Hovedreglen er, at netværksplejefamilien lader barnet eller den unge indgå i den hverdag, familien havde før anbringelsen. Hvis barnet eller den unge har et særligt behov for støtte, bør dette som udgangspunkt ydes professionelt, dvs. ikke af netværksplejefamilien, men af andre professionelle, som kommunen betaler for denne ydelse.

Der er endvidere fastsat nærmere regler vedrørende dækning af tabt arbejdsfortjeneste for netværksplejefamilier i bekendtgørelse nr. 809 af 23. juni 2016 om plejefamilier.

Heraf fremgår det af § 11, at når netværksplejefamilier modtager hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, jf. lov om social service § 66 a, stk. 2, så sker det som en bruttoydelse, hvoraf der betales A-skat, arbejdsmarkedsbidrag og ATP-bidrag.

Af bekendtgørelsens § 12 fremgår det videre, at hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer godkendt som netværksplejefamilier, der opfylder betingelserne herfor, jf. § 66 a, stk. 2, i lov om social service, fastsættes på baggrund af den hidtidige bruttoindtægt. Udgangspunktet for beregningen er:

- 1) den seneste lønindtægt, som vedkommende har haft inden modtagelse af tabt arbejdsfortjeneste,
- 2) den indtægt, som forsørgeren efter sine forhold i øvrigt ville have kunnet opnå, i de tilfælde hvor vedkommende endnu ikke har opnået tilknytning til arbejdsmarkedet,
- 3) dokumenteret indtægtstab på baggrund af regnskab m.v. for en selvstændig erhvervsdrivende, eller
- 4) et beregnet beløb på grundlag af den pågældendes hidtidige disponible indkomst i de særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt at tilvejebringe et realistisk beregningsgrundlag for en selvstændig erhvervsdrivende, eller eventuelt udgift til en vikar.

Af stk. 2 følger det videre, at tillæg, som er et integreret led i lønnen, indgår i beregningsgrundlaget, hvis pågældende normalt modtager tillæggene.

I § 13 beskrives det, hvordan bidrag til pensionsordning indregnes i hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Bidrag til pensionsordning beregnes alene for personer godkendt som netværksplejefamilier, der umiddelbart før overgangen til hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste havde en arbejdsgiverfinansieret pensionsordning. Der kan ikke ydes kompensation for andre ydelser, der kommer til udbetaling i fremtiden, herunder lønstigninger, heller ikke som følge af skift til andet arbejde.

Af dennes stk. 2 fremgår det også, at bidrag til pensionsordning udgør 10 pct. af bruttoydelsen, dog højst et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag.

Efter stk. 3 skal kommunen så vidt muligt indsætte bidraget til pensionsordning på kontoen i modtagerens pensionskasse, eller kommunen opretter efter aftale med den pågældende en pensionsopsparing for den pågældende.

I bekendtgørelses § 14 beskrives det, hvordan der ved beregning af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste skal tages hensyn til de besparelser, som arbejdsophøret medfører, dog ikke besparelser vedrørende fagforeningskontingent og bidrag til arbejdsløshedsforsikring.

Efter stk. 2 skal fradrag ske i den nettoydelse, som fremkommer efter, at der er foretaget beregning af skat, arbejdsmarkedsbidrag samt ATP-bidrag.

Af § 15 i plejefamiliebekendtgørelsen fremgår det, at der ikke kan ske udbetaling af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste under ferie i det omfang, modtageren samtidig får feriegodtgørelse eller ferietillæg for optjent ferie, og der herved opstår dobbeltforsørgelse.

Med *stk. 4, 2. pkt.*, foreslås det, at netværksplejefamilier efter en konkret vurdering kan få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Det foreslåede stk. 4 svarer således til den gældende bestemmelse i servicelovens § 66 a, stk. 2, 2. pkt., som foreslås op-

hævet. De gældende regler for hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste videreføres således uændret.

Til § 66 c

Efter servicelovens § 66 a, stk. 4, skal den kommunalbestyrelse, som har pligt til at yde hjælp til barnet eller den unge efter reglerne i servicelovens kapitel 11 og 12, sikre, at plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier under anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse, når der er truffet afgørelse om at anbringe et barn i en plejefamilie. Kommunalbestyrelsen skal endvidere sikre den fornødne supervision, råd og vejledning til plejefamilien i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Af bekendtgørelse nr. 809 af 23. juni 2016 om plejefamilier fremgår det af § 7, 2. pkt., at plejefamilien er forpligtet til at deltage i den efteruddannelse, som kommunen tilbyder. Af stk. 2 fremgår det endvidere, at efteruddannelsen skal svare til mindst to hele kursusdage årligt. Af bekendtgørelsens § 8 fremgår det også, at plejefamilierne er forpligtet til at deltage i den supervision, som kommunen tilbyder i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Med *stk. 1* foreslås det, at den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for barnets eller den unges ophold hos plejefamilien, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, efter afgørelsen om at anbringe et barn eller en ung i en almen plejefamilie, en forstærket plejefamilie, en specialiseret netværksplejefamilie eller en netværksplejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-4, skal sørge for, at plejefamilien under anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse og sikre, at plejefamilien modtager den fornødne supervision, rådgivning og vejledning i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Indholdsmæssigt svarer det foreslåede stk. 1 således i det store hele til den gældende bestemmelse i servicelovens § 66 a, stk. 4, som foreslås ophævet. De gældende regler for efteruddannelse og supervision til plejefamilier videreføres således uændret dog med enkelte præciseringer i lovteksten.

Det præciseres for det første, at kommunalbestyrelsens pligt til at yde hjælp til barnet eller den unge er fastsat i §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Dernæst præciseres det også, at supervision til plejefamilier også kan bestå af løbende råd og vejledning til plejefamilien under anbringelsen. Der er således ikke tale om en udvidet rettighed for plejefamilien, men om en præcisering af, at begrebet supervision både indeholder løbende råd og vejledning samt supervision til plejefamilien fra en fagperson i kommunen, en kommunalt ansat psykolog eller en ekstern psykolog.

Med *stk. 2* foreslås det, at støtten til plejefamilier efter stk. 1 skal være intensiv i begyndelsen af anbringelsen, dvs. i det første år, plejefamilien har barnet eller den unge anbragt hos

sig. Den intensive støtte skal som udgangspunkt være påbegyndt inden for anbringelsens første halve år, medmindre særlige hensyn til barnet eller den unge taler imod. I de tilfælde skal opstartsforløbet senest være gennemført inden for et år fra anbringelsestidspunktet.

Det er desuden hensigten at fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau, der beskriver, at plejefamilierne har pligt til at modtage den intensive opstartsstøtte.

Formålet med, at støtten skal være intensiv i begyndelsen af anbringelsen er, at anbringelsen kommer godt fra start. Med intensivt menes, at omfanget af den støtte, plejefamilien skal have fra kommunen under anbringelsen, skal være større i begyndelsen af anbringelsen end senere. Den intensive støtte i begyndelsen af anbringelsen skal bygge videre på grundkurset og klæde plejefamilierne på i forhold til mere generelle temaer, der kendetegner det at være plejefamilie, men den intensive støtte skal også være målrettet familiens konkrete behov i forhold til det nye plejebarn, der er blevet anbragt hos dem.

Det er ofte i den første svære tid, at plejefamilier har behov for støtte. Forslaget går derfor på, at omfordele den støtte, som plejefamilier i forvejen har ret og pligt til, jf. servicelovens § 66 a, stk. 4 og §§ 7-9 i bekendtgørelse nr. 809 af 23. juni 2016 om plejefamilier, ved at indføre et krav om, at den støtte, kommunen giver plejefamilien under anbringelsen, skal være intensiv i begyndelsen af anbringelsen. For at realisere forslaget foreslås det samtidig at øge omfanget af støtten til plejefamilier svarende til en ekstra efteruddannelsesdag det første år, barnet er anbragt hos plejefamilien. Det foreslås, at der på bekendtgørelsesniveau fastsættes regler for omfanget af den intensiverede støtte.

Socialstyrelsen udarbejder som led i implementeringen af lovforslaget intensivt opstartsforløb, der stilles til rådighed for kommunerne uden beregning. Opstartsforløbet bygger videre på grundkurset og baserer sig på aktuelt bedste viden. Materialet til det tæt støttede opstartsforløb sætter fokus på en række forskellige temaer, der er relevante for plejefamilier og vil også kunne anvendes af kommunerne som led i at sikre plejefamilierne løbende efteruddannelse senere under anbringelsen. Det kan f.eks. være i svære overgangsperioder, når barnet begynder i skole eller bliver teenager.

Kommunerne kan anvende det af Socialstyrelsen udviklede opstartsforløb eller et andet forløb, der er tilsvarende indholds- og omfangsmæssigt. Med henblik på at sikre ordentlig implementering af opstartsforløbene kommunalt vil det blive en betingelse for anvendelsen, at udbydere af Socialstyrelsens opstartsforløb først har gennemført et kursus i anvendelsen af det underliggende materiale. Der er således tale om en form for certificering for udbydere af opstartsforløb for plejefamilier. Det er hensigten at fastsætte nærmere regler herom i en bekendtgørelse, jf. den foreslåede § 66 c, stk. 4.

Med *stk. 3* foreslås det, at støtten til plejefamilien efter *stk. 1* skal ydes af en anden person end den, der aftaler honorering og andre vilkår med plejefamilien.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at det ikke må være samme person, der yder støtte til plejefamilien under anbringelsen og aftaler honorering og vilkår med plejefamilien, f.eks. i forbindelse med kontraktens indgåelse. Støtten til plejefamilien under anbringelsen kan for eksempel ydes af fagpersoner, der går under betegnelsen familieplejekonsulenter.

Forslaget har til formål at sikre, at der bliver en adskillelse af økonomi og supervision, råd og vejledning, så plejefamilien får et optimalt udbytte af den råd, vejledning og supervision, som plejefamilien modtager fra kommunen under anbringelsen.

Det stilles ikke nærmere krav til, hvordan kommunerne konkret skal organisere dette lokalt. Kommunerne har således frihed til at indrette ordningen på den måde, de finder passer bedst ind i den lokale organisering i øvrigt.

Forslaget ændrer ikke ved, at kommunerne fortsat kan anvende en kommunal eller ekstern psykolog til at give alle deres plejefamilier eller nogle af dem al den fornødne supervision eller dele af den. Det ændrer heller ikke ved, at kommunen kan anvende private aktører, der kan stå for eksempelvis den løbende efteruddannelse af plejefamilier.

Med *stk. 4* foreslås det, at børne- og socialministeren gives bemyndigelse til at videreføre de gældende regler om omfanget af plejefamiliers efteruddannelse, råd, vejledning og supervision samt fastsætte nærmere regler om omfanget af den intensive støtte i begyndelsen af en anbringelse, om plejefamiliernes pligt til at modtage den intensive opstartsstøtte samt om gennemførelse af kursus i det underliggende materiale til Socialstyrelsens tæt støttede opstartsforløb, førend dette kan udbydes til plejefamilier.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.

Til § 66 d

Netværksplejefamilier og plejefamilier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i plejefamilien har, jf. servicelovens § 66 a, stk. 5, ret til faglig støtte, der ligger ud over retten og pligten til efteruddannelse, supervision, råd og vejledning. Støtten kan for eksempel være råd eller vejledning i starten af anbringelsesforløbet eller støtte til at forebygge og håndtere konflikter med den biologiske familie. Støtten kan bestå af samtaler med fagpersoner på området (for eksempel familieplejekonsulenter, adoptionsrådgivere, familiebehandlere, sagsbehandlere m.v.), kurser eller undervisning, der kan støtte netværksplejefamilien i at imødekomme barnets eller den unges behov.

Den faglige støttes omfang og indhold fastsættes af kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret vurdering af den

enkelte netværkspleje-/adoptivfamilies behov herfor. Det er hensigtsmæssigt at dette sker i dialog med netværkspleje-/adoptivfamilien selv.

Børne- og socialministeren har efter servicelovens § 66 a, stk. 9, en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler for faglig støtte til netværksplejefamilier og familier, der har adopteret et barn eller ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien.

Med *stk. 1* foreslås det, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde den fornødne faglige støtte til 1) netværksplejefamilier i overensstemmelse med plejeopgavens omfang og 2) familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien.

Der er således tale om en videreførelse af de gældende regler i servicelovens § 66 a, stk. 5. Der er derfor ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer i reglerne for netværksplejefamilier i forhold til gældende ret.

Netværksplejefamiliers ret til faglig støtte ligger ud over den nuværende ret og pligt til efteruddannelse og supervision. Formålet med den faglige støtte er at understøtte en stabil anbringelse ved at målrette støtten til den enkelte netværksplejefamilies behov. Støtten kan for eksempel være råd eller vejledning i starten af anbringelsesforløbet eller støtte til at forebygge og håndtere konflikter med den biologiske familie. Støtten kan bestå af samtaler med fagpersoner på området (for eksempel familieplejekonsulenter, familiebehandlere, sagsbehandlere m.v.), kurser eller undervisning, der kan støtte netværksplejefamilien i at imødekomme barnets eller den unges behov.

Formålet med den faglige støtte til familier, der har adopteret et barn eller ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien, er at støtte familien i at håndtere den ændrede rolle fra plejefamilie til adoptivfamilie og i at imødekomme barnet eller den unges behov, eksempelvis i forhold til spillet med den biologiske familie. Støtten skal målrettes den enkelte families konkrete situation og behov og kan for eksempel være råd eller vejledning, der kan støtte adoptivfamilien i dagligdagen med at imødekomme barnets eller den unges behov. Støtten kan bestå af samtaler med fagpersoner på området (adoptionsrådgivere, familieplejekonsulenter, familiebehandlere, sagsbehandlere m.v.) eller kurser eller undervisning, der kan støtte familien i at imødekomme barnets eller den unges behov.

Den faglige støttes omfang og indhold fastsættes af kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret vurdering af den enkelte netværkspleje-/adoptivfamilies behov herfor. Det er hensigtsmæssigt at dette sker i dialog med netværkspleje-/adoptivfamilien selv. Behovet for faglig støtte kan variere i perioder, eksempelvis kan omfanget af støtte stige i perioder med store konflikter med barnets eller den unges biologiske forældre og falde igen, når disse er håndteret.

Med *stk. 2* foreslås det at videreføre børne- og socialministerens bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om faglig

støtte til netværksplejefamilier og familier, der har adopteret et barn eller ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien, jf. servicelovens § 66 a, stk. 9.

Til § 66 e

Efter servicelovens § 66 a, stk. 6, påhviler det den anbringende kommune at godkende egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, som konkret egnet i forbindelse med, at kommunen anbringer den unge. Egne værelser m.v. kan have visse fælles faciliteter, ligesom der kan ydes en begrænset personlig støtte til de unge på stedet.

Børne- og socialministeren har efter servicelovens § 66 a, stk. 9, en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder.

Med *stk. 1* foreslås det, at egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, jf. § 66, stk. 1, nr. 5, skal være godkendt som konkret egnede i forhold til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Med forslaget er der således tale om en videreførelse af de gældende regler i servicelovens § 66 a, stk. 6. Der er derfor ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer i reglerne for godkendelse af egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder i forhold til gældende ret.

Egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over en bolig i form af en lejlighed eller et værelse, anses den enkelte bolig eller det enkelte værelse for et anbringelsessted, og disse anbringelsessteder skal konkret godkendes af den anbringende kommune. Det gælder uanset, om der er visse fælles faciliteter eller om der ydes en begrænset personlig støtte til de unge.

Det er den anbringende kommune, der foretager godkendelsen og fører tilsyn med stedet, herunder den daglige drift og det pædagogiske arbejde. Kommunen kan således skride ind, såfremt der på et værelse anbringes en ung, der har behov for mere støtte, end det er forudsat i godkendelsen.

En konkret godkendelse af sådanne anbringelsessteder må ikke anvendes for at omgå de krav til opholdssteder og døgninstitutioner, som følger af lov om socialtilsyn. Det er ikke muligt at trække en klar skillelinje mellem egne værelser, som kan godkendes af den anbringende kommune som konkret egnede, og opholdssteder eller døgninstitutioner, som skal godkendes af socialtilsynet efter § 5 i lov om socialtilsyn. Men det forhold, at der bor flere børn eller unge med ensartede problematikker i samme bygning, at der er fælles servicearealer, fastansat personale og måske en fælles ledelse taler for, at tilbuddet bør godkendes som generelt egnet efter lov om socialtilsyn frem for som konkret egnet efter serviceloven. Den anbringende kommune skal i alle tilfælde, hvor den anbringer et barn eller en ung i en konkret

på eget værelse m.v., sikre en tæt opfølgning på indsatsen og barnet som led i det løbende personrettede tilsyn.

Med *stk. 2* foreslås det, at afgørelsen om godkendelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Der ændres med den foreslåede bestemmelse ikke ved, at kommunalbestyrelsens afgørelser om konkret godkendelse af egne værelser ikke kan påklages.

Med *stk. 3* foreslås det at videreføre børne- og socialministerens bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder.

Til § 66 f

Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling kan i dag anvendes af kommuner til anbringelse af børn og unge efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, hvis skolen har et antal pladser godkendt til dette.

Skoler, der har 8 pladser eller derunder til anbringelse af børn og unge efter serviceloven, godkendes konkret som anbringelsessted for et barn eller en ung, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 7, af den anbringende kommune i forbindelse med anbringelsen. Efterfølgende omfattes skolen som anbringelsessted alene af den enkelte kommunes personrettede tilsyn med det anbragte barn og af det generelle løbende tilsyn på undervisningsområdet.

Skoler, der har 9 pladser eller derover skal godkendes af socialtilsynet som opholdssted for børn og unge, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5, eller som døgninstitution for børn og unge, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6. Socialtilsynet fører endvidere et driftsorienteret tilsyn med disse skoler. Den del af skolen, som socialtilsynet skal godkende og føre tilsyn med, er de pladser, der er godkendt til anbringelse. Socialtilsynet skal således ikke godkende eller føre tilsyn med skolen som sådan, men med skolen som anbringelsessted efter serviceloven. Skolerne er ud over det driftsorienterede tilsyn, som socialtilsynet fører med alle anbringelsessteder for børn og unge, underlagt tilsyn på undervisningsområdet.

Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling med 9 eller flere godkendte pladser undtages fra socialtilsynets godkendelse af og tilsyn med økonomiske, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold. Disse forhold er allerede omfattet af det tilsyn, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fører med skolerne.

Med *stk. 1* foreslås det, at såfremt en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, skal den enkelte plads være godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Med forslaget er der således tale om en videreførelse af de gældende regler i servicelovens § 66 a, stk. 7. Der er derfor ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer i reglerne for godkendelse af pladser på efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdeling i forhold til gældende ret.

Hvis en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling har 8 pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, skal den enkelte plads være godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune. Det er således den anbringende kommune, der godkender pladsen til anbringelse samtidig med anbringelsen. Dette indebærer, at der i dette tilfælde ikke stilles krav om en generel godkendelse af socialtilsynet.

Dette indebærer også, at skolen som anbringelsessted alene er omfattet af den enkelte kommunes personrettede tilsyn med det anbragte barn og af det generelle løbende tilsyn på undervisningsområdet. Det betyder, at en kommune kan vælge en hvilken som helst skole uden socialtilsynets godkendelse, som kommunen finder konkret egnet til anbringelse af den konkrete unge, når den skal anbringe en ung på en efterskole eller lignende. Den eneste forudsætning er, at der højst er eller bliver 8 anbragte børn og unge efter serviceloven på den pågældende skole.

Med *stk. 2* foreslås det at videreføre børne- og socialministerens bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med konkret godkendte pladser på efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdeling.

Til § 2

Til nr. 1

Efter gældende ret henvises der i socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 1, til de plejefamilier og kommunale plejefamilier som socialtilsynene godkender og fører driftsorienteret tilsyn med, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 1 og 2.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilietyper i servicelovens § 66, foreslås en konsekvensændring af socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 1, således at de nye plejefamilietyper "almene plejefamilier", "forstærkede plejefamilier" og "specialiserede plejefamilier" fremgår af bestemmelsen.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1. og til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4 og 5.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 2

Efter gældende ret henvises der i socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 2, til de døgntilbud socialtilsynet godkender og fø-

rer driftsorienteret tilsyn jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5-7.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilietyper i servicelovens § 66, og at nummereringen for de øvrige anbringelsessteder rykker sig som følge heraf, foreslås en konsekvensændring af socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 2, således at der henvises til servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6-8, jf. dog § 66 f.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1. og til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 3

Efter gældende ret henvises der i socialtilsynslovens § 5, stk. 8, til de plejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, i serviceloven, hvis godkendelse bortfalder, hvis plejefamilien ikke har været benyttet til det godkendte formål i en sammenhængende periode på 3 år.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilietyper i servicelovens § 66, foreslås en konsekvensændring af socialtilsynslovens § 5, stk. 8, således at de nye plejefamilietyper "almene plejefamilier", "forstærkede plejefamilier" og "specialiserede plejefamilier" alle fremgår af bestemmelsen.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1. og til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4 og 5.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 4

Af § 5, stk. 9, i socialtilsynsloven fremgår det, at socialtilsynet i forbindelse med godkendelsen af plejefamilier og kommunale plejefamilier skal tilbyde plejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie.

Med lovforslagets § 2, nr. 1, foreslås det at ophæve § 5, stk. 9, i socialtilsynsloven som følge af, at der indsættes en ny § 5 a, der beskriver reglerne vedrørende socialtilsynenes godkendelse af plejefamilier, herunder at socialtilsynene som led i godkendelsen skal tilbyde plejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie.

For nærmere herom henvises til nr. 5 i lovforslagets specielle bemærkninger.

Til nr. 5

Efter gældende ret godkender socialtilsynene plejefamilier og kommunale plejefamilier som generelt egnede på baggrund af en undersøgelse af plejefamiliens samlede forhold. For at blive godkendt skal plejefamilien opfylde betingelsen om, at plejefamilien efter en samlet vurdering har den for-

nødne kvalitet, jf. § 6 i socialtilsynsloven, herunder om plejefamilien har relevante kompetencer og kan drage omsorg for barnets særlige behov, udvikling og opdragelse.

Det er en forudsætning, at familier, der vil godkendes som generelt egnede af socialtilsynet gennemfører et grundkursus i at være plejefamilie, jf. servicelovens § 66 a, stk. 3, socialtilsynslovens § 5, stk. 9, og § 6 i bekendtgørelse nr. 809 af 23. juni 2016 om plejefamilier. Kurset skal gives i forbindelse med godkendelsen og har til formål at opkvalificere plejefamilien og mindske risikoen for, at plejeforholdet bryder sammen.

Det socialtilsyn, der har godkendt en plejefamilie eller en kommunal plejefamilie som generelt egnede, er ansvarlig for at tilbyde plejefamilien et grundkursus i forbindelse med godkendelsen.

Med lovforslagets § 2, nr. 5, foreslås det at indsætte § 5 a som en ny bestemmelse i socialtilsynsloven med overskriften "Særligt for godkendelse af plejefamilier".

I den foreslåede § 5 a, stk. 1, foreslås det, at socialtilsynet i godkendelsen af almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, i serviceloven, skal følge et dertil udarbejdet koncept for godkendelsen, der beskriver centrale elementer i godkendelsesforløbet og indeholder redskaber til afdækning og vurdering af ansøgernes kompetencer.

Socialtilsynene inddrages tæt i arbejdet med at udvikle et egnede koncept for at sikre ejerskab, gode implementeringsforudsætninger og så socialtilsynenes erfaringer og viden bringes aktivt i spil.

Med bestemmelsens stk. 2 foreslås, at socialtilsynet, som en integreret del af godkendelsesprocessen, skal tilbyde plejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie. Bestemmelsen svarer i vidt omfang til den gældende § 5, stk. 9, som foreslås ophævet, jf. lovforslagets § 2, nr. 1. Som noget nyt foreslås det dog, at kurset til plejefamilier skal tilbydes som en integreret del af socialtilsynenes godkendelsesproces.

Formålet med at lade grundkurset indgå som en central og integreret del er at styrke godkendelsen ved at lade informationer om ansøgerne fra deltagelsen i grundkurset indgå som en del af grundlaget for vurderingen af om en plejefamilie kan opnå en godkendelse. Lovhjemlen til at indsamle og anvende viden og informationer om ansøgerne fra grundkurset til selve godkendelsen findes i § 12 i lov om socialtilsyn. Et andet formål er endvidere at sikre nogenlunde lige lange sagsbehandlingstider for godkendelse af plejefamilier i de fem socialtilsyn i mellem.

Kurset bliver som i dag obligatorisk for nye plejefamilier og vil således være en betingelse for at kunne blive godkendt som plejefamilie. Kravet om, at grundkurset skal have en varighed på minimum fire dage, forbliver uændret. Kurset udvikles af Socialstyrelsen.

Som det fremgår af afsnit 2.5.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger, er der i dag forskel på, hvorvidt socialtilsynene selv afholder kurserne til plejefamilier, eller om de tilkøber dem eksternt. Med forslaget om at indføre et koncept for godkendelsen af plejefamilier, hvori grundkurset vil være et centralt og integreret element, har socialtilsynene mulighed for at tilkøbe eksternt bistand med henblik på at sikre kvaliteten af undervisningen. Uanset, hvem der afholder grundkurset, skal socialtilsynet sikre opfyldelse af formålet med at integrere grundkurset som et centralt element i godkendelsesforløbet, som er at styrke godkendelsesprocessen ved at lade de oplysninger om ansøgerne fra grundkurset indgå i det samlede grundlag for vurdering af, om en plejefamilie er egnet og kan opnå en godkendelse.

Som led i udviklingen af konceptet udvikles der også en række redskaber til at afdække og vurdere familiernes egnethed i forbindelse med godkendelsen. Efter godkendelsen kan oplysningerne om familiernes egnethed også bruges af den anbringende kommune til at lette det svære arbejde med at matche barn og plejefamilie. Lovhjemlen til efter godkendelsen at videregive oplysninger om familiens egnethed til anbringende kommune til brug for matchningen mellem barn og plejefamilie findes i § 3, stk. 2 i lov om socialtilsyn.

Med *stk. 3* foreslås det, at indsætte en bemyndigelsesbestemmelse, der giver børne- og socialministeren adgang til at fastsætte nærmere regler om socialtilsynets godkendelse af plejefamilier, herunder de indholdsmæssige elementer i godkendelseskonceptet og om formålet med dette. Hjemlen vil blive anvendt til at fastsætte regler om, hvilke delelementer konceptet for godkendelse af plejefamilier skal indeholde fra den indledende kontakt med plejefamilien til afgørelsen om godkendelse. Det kan f.eks. være grundkursets placering i godkendelsesforløbet og forskellige aktiviteter til afdækning af familiernes egnethed.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 6

Efter gældende ret henvises der i socialtilsynslovens § 6, stk. 4, til tilbud omfattet af § 66, stk. 1, nr. 7, i serviceloven, hvis organisation, ledelse og økonomi, som socialtilsynet ikke fører tilsyn med.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilietyper i servicelovens § 66, og at nummereringen for de øvrige anbringelsessteder rykker sig som følge heraf, foreslås en konsekvensændring af socialtilsynslovens § 6, stk. 4, således at der henvises til servicelovens § 66, stk. 1, nr. 8.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1. og til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til § 3

Til nr. 1

Voksenansvarslovens § 2 vedrører lovens anvendelsesområde. Af § 2, stk. 2, fremgår, at loven ikke finder anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med en kostafdeling, jf. § 66, stk. 1, nr. 7, i lov om social service.

Som konsekvens af, at der i servicelovens § 66, stk. 1, indsættes et nyt nr. 3, og nr. 3-7 herefter bliver nr. 4-8, jf. lovforslagets § 1, nr. 5, foreslås henvisningen til servicelovens § 66, stk. 1, nr. 7, ændret i overensstemmelse hermed.

Der er ikke hermed tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til nr. 2

Efter gældende ret henvises der i voksenansvarslovens § 2, stk. 4, § 4, stk. 1, § 5, stk. 1, 1. pkt., § 6, stk. 1, §§ 8-10, § 11, stk. 1, § 15, stk. 1, 1. pkt., § 16, stk. 1 og 4, § 17, stk. 1, § 19, stk. 1, og § 21, stk. 3, til anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service.

Som konsekvens af, at der i servicelovens § 66, stk. 1, indsættes et nyt nr. 3, og nr. 3-7 herefter bliver nr. 4-8, jf. lovforslagets § 1, nr. 5, foreslås henvisningen til servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, ændret til § 66, stk. 1, nr. 6 og 7.

Der er ikke hermed tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til nr. 3

Efter gældende ret henvises der i voksenansvarsloven § 6, stk. 1, og i § 8 til de kommunale plejefamilier, der er godkendt som generelt egnede efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 2, jf. § 66 a, stk. 1, nr. 1, i serviceloven vedr. henholdsvis fysisk guidning og afværgehjælp.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilietyper i servicelovens § 66, foreslås en konsekvensændring af voksenansvarslovens § 6, stk. 1, samt i § 8 i samme lov, således at de "specialiserede plejefamilier" erstatter betegnelsen "kommunale plejefamilier".

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1. og til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4 og 5.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 4

Efter voksenansvarslovens § 14, stk. 1, kan lederen af en sikret døgninstitution eller særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service eller dennes stedfortræder beslutte at anbringe et barn eller en ung i et særligt afsondret isolationsrum, når der er overhængende fare for, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre.

Efter voksenansvarslovens § 16, stk. 2, kan lederen af en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service eller den, der bemyndiges dertil, uden retskendelse beslutte, at der skal foretages undersøgelse af, hvilke effekter et barn eller en ung, der er anbragt i afdelingen eller på døgninstitutionen, har i sin besiddelse på sin person eller i sit opholdsrum, hvis en sådan undersøgelse er nødvendig for at sikre, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn iagttages.

I voksenansvarslovens § 18, stk. 1, fremgår det, at for unge, der efter § 765 i retsplejeloven er anbragt på sikrede døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, gælder § 771 og § 772, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., i retsplejeloven tilsvarende.

Som konsekvens af, at der i servicelovens § 66, stk. 1, indsættes et nyt nr. 3, og nr. 3-7 herefter bliver nr. 4-8, jf. lovforslagets § 1, nr. 5, foreslås henvisningen til servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, ændret til § 66, stk. 1, nr. 7.

Der er ikke hermed tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til § 4

Til nr. 1

Efter gældende ret kan netværksplejefamiliers omkostninger ved at have barnet eller den unge boende dækkes skattefrit, hvis godtgørelsen vedrører udgifter til kost og logi i forbindelse med et formidlet døgnophold omfattet af servicelovens § 66 a, stk. 1 og 2, jf. ligningslovens § 9, stk. 6, eller hvis godtgørelsen er ydet efter serviceloven til dækning af nærmere bestemte udgifter, jf. ligningslovens § 7, nr. 9.

Det foreslås, at der i ligningslovens § 7, nr. 9, indsættes en henvisning til den samtidigt hermed foreslåede § 66 b, stk. 4, 2. pkt., i serviceloven, hvorefter der gives mulighed for at dække øvrige omkostninger med op til 20.000 kr. pr. barn årligt. Med forslaget vil beløb udbetalt i henhold hertil være skattefritaget. Det vil sige, at der kan opnås skattefri dækning af øvrige omkostninger op til 20.000 kr., uden at udgifterne er nærmere konkretiseret.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.5.3. og bemærkningerne til § 66 b, stk. 4, 2. pkt.

Sondringen mellem øvrige og ekstraordinære omkostninger indebærer, at skattefritagelsen for dækning af ekstraordinære omkostninger fortsat kræver, at udgiften er nærmere konkretiseret, jf. ligningslovens § 7, nr. 9.

Til nr. 2

Efter gældende ret er beløb, der efter serviceloven ydes af kommunen som lommepege eller til beklædning til børn og unge under 18 år, som er anbragt uden for hjemmet, skattefri, jf. ligningslovens § 7, nr. 11.

Ligningslovens § 7, nr. 11, indeholder dog en forkert henvisning til den relevante hjemmel i serviceloven. Fejlen er opstået ved lov nr. 628 af 11. juni 2010, hvor servicelovens § 52, stk. 3, nr. 6, blev ophævet, og nr. 7-10 samtidig blev til nr. 6-9, uden at henvisningen i ligningslovens § 7, nr. 11, blev konsekvensændret.

Det foreslås at ændre denne henvisningsfejl, således at der i ligningslovens § 7, nr. 11, henvises til § 52, stk. 3, nr. 7.

Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i muligheden for skattefrit at modtage beløb, der af kommunen ydes som lommepege eller til beklædning til børn og unge under 18 år, som er anbragt uden for hjemmet.

Til nr. 3

Efter gældende ret henviser ligningslovens § 9, stk. 6, til formidlet døgnophold efter servicelovens § 66 a, stk. 1 og 2.

Som konsekvens af, at det foreslås at oprette en ny § 66 b, stk. 1 i serviceloven, foreslås derfor en konsekvensændring af ligningslovens § 9, stk. 6, 1. pkt., således at § 9 stk. 6, 1. pkt., henviser til servicelovens § 66 a, stk. 1, og § 66 b, stk. 1.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.3. og til bemærkningerne til § 66 a, stk. 1, og § 66 b, stk. 1.

Der er ikke tilsigtet ændringer i muligheden for skattefrit godtgørelse af udgifter til kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold.

Til nr. 4

Ligningslovens § 9, stk. 6, 2. pkt., maksimerer det beløb, der skattefrit kan godtgøres, med henvisning til satser fastsat efter serviceloven.

Ligningslovens § 9, stk. 6, 2. pkt., henviser forkert til servicelovens § 66 a, stk. 8, for satserne for godtgørelse af udgifter til kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold.

Henvisningsfejlen opstod ved lov nr. 647 af 8. juni 2016, hvor hjemlen til godtgørelse af kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold for børn og unge blev flyttet til servicelovens § 55, stk. 4, uden konsekvensændring i ligningslovens § 9, stk. 6.

Det foreslås derfor at ændre denne henvisningsfejl, således, at der i ligningslovens § 9, stk. 6, 2. pkt., henvises til satserne i servicelovens § 55, stk. 4.

Til § 5

Med stk. 1 foreslås det, at loven træder i kraft den 1. juli 2019.

Det foreslås dog i stk. 2, at de hidtil gældende regler fortsat finder anvendelse for plejefamilier og kommunale plejefamilier, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er god-

kendt som konkret egnede i forhold til et eller flere nærmere angivne børn eller unge af den anbringende kommune, jf. servicelovens § 66 a, stk. 1, nr. 2, ind til anbringelsen af det eller de nærmere angivne børn eller unge ophører.

Forslaget indebærer, at alle konkret godkendte plejefamilier og kommunale plejefamilier, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden har anbragt et eller flere nærmere angivne børn eller unge hos sig, beholder deres godkendelse efter servicelovens § 66 a, stk. 1, nr. 2.

Forslaget indebærer videre, at den anbringende kommune forsat fører tilsyn med de konkret godkendte plejefamilier

og kommunale plejefamilier som led i det personrettede tilsyn med det eller de anbragte børn eller unge, jf. servicelovens § 148, stk. 2.

Plejefamilien og den kommunale plejefamilies godkendelse som konkret egnet samt den anbringende kommunes tilsynsforpligtelse ophører, når anbringelsen af det eller de nærmere angivne børn eller unge ophører.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, fordi serviceloven, socialtilsynsloven, voksenansvarsloven og ligningsloven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1114 af 30. august 2018, foretages følgende ændringer:

§ 5. Efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen skal regionsrådet etablere

1. I § 5, stk. 1, nr. 3 og 4, § 5, stk. 7, § 63 a, stk. 2, 1. pkt., § 63 b, stk. 2 og 3, 1. pkt., § 63 c, stk. 2, og § 194, stk. 1, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 6« til: »§ 66, stk. 1, nr. 7«.

1-2) ---

3) døgninstitutioner for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. § 66, stk. 1, nr. 6,

4) sikrede døgninstitutioner, særligt sikrede afdelinger og delvis lukkede afdelinger i tilknytning til sikrede døgninstitutioner, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, og

5) ---

Stk. 2-6. ---

Stk. 7. Regionsrådet kan drive døgninstitutioner, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet, hvis det er aftalt i henhold til § 194, stk. 2 *Stk. 8-9. ---*

§ 63 a. ---

Stk. 2. Delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner for børn og unge mellem 12 og 17 år efter § 66, stk. 1, nr. 6, må alene anvendes, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder eller at kunne fastholde barnet eller den unge fysisk. Der skal endvidere være risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af:

1-3) ---

Stk. 3-4. ---

§ 63 b. ---

Stk. 2. En sikret døgninstitution efter § 66, stk. 1, nr. 6, må alene anvendes til børn og unge, når

1) det er absolut påkrævet for at afværge, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre, og risikoen for skade ikke på forsvarlig måde kan afværges ved andre mere lempelige forholdsregler,

2) det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling,

3) det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode efter nr. 2 fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution,

4) opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling, jf. § 765 i lov om rettens pleje,

5) opholdet er led i afsoning, jf. § 78, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., og betingelserne i nr. 1, 2 eller 3 samtidig er opfyldt,

6) opholdet er led i en idømt foranstaltning, jf. § 74 a i straffeloven, eller

7) der er tale om udlændinge under 15 år uden lovligt ophold i Danmark, jf. §§ 36 og 37 i udlændingeloven.

Stk. 3. Er betingelserne i stk. 1 opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, og som er anbragt på en åben døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, hvortil der også er knyttet en sikret døgninstitution, kan lederen af den åbne døgninstitution eller dennes stedfortræder, uanset hvilket anbringelsesgrundlag der ligger til grund for anbringelsen uden for hjemmet, træffe midlertidig beslutning om overførsel til den sikrede døgninstitution. Overførslen kan iværksættes straks. Beslutningen herom skal straks forelægges børn og ungeudvalget i opholdskommunen til afgørelse, jf. stk. 1, jf. § 74, stk. 1, nr. 6.

Stk. 4-5. ---

§ 63 c. Børn og ungeudvalget kan træffe afgørelse om at anbringe børn og unge mellem 12 og 17 år på særligt sikrede afdelinger, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, og § 58, når betingelserne i stk. 2 er opfyldt.

Stk. 2. En særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, må alene anvendes til børn og unge, når

1) der foreligger et grundlag for anbringelse i en sikret døgninstitution efter § 63 b, stk. 2,

2) anbringelse i en sikret døgninstitution ikke er eller vil være tilstrækkelig, idet barnet eller den unge ved en forudgående særlig voldelig eller psykisk afvigende adfærd har gjort ophold eller fortsat ophold i en sikret afdeling eller døgninstitution uforsvarligt, og

3) der i forhold til barnet eller den unge med psykisk afvigende adfærd foreligger en skriftlig lægefaglig vurdering af, at barnet eller den unge udviser aktuelle symptomer på en diagnose.

Stk. 3-5. ---

§ 194. Kommunalbestyrelserne overtager med virkning fra den 1. januar 2007 amtskommunale døgninstitutioner, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet, jf. dog stk. 2, og kommunerne indtræder i aftaler med private tilbud, der er godkendt af amtskommunerne.

Stk. 2. ---

§ 52. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan iværksætte hjælp inden for følgende typer af tilbud:

1-3) ---

4) Døgnophold, jf. § 55, for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, i en kommunal plejefamilie, på et god-

2. I § 52, stk. 3, nr. 4, ændres »plejefamilie, i en kommunal plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1, 2, 5 og 6« til: »almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefa-

kendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1, 2, 5 og 6, eller i et botilbud, jf. § 107.

5) Aflastningsordning, jf. § 55, i en plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 5 og 6.

6-9) ---

Stk. 4. ---

§ 66. Anbringelsessteder for børn og unge kan være

- 1) plejefamilier,
- 2) kommunale plejefamilier,
- 3) netværksplejefamilier,
- 4) egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder,
- 5) opholdssteder for børn og unge,
- 6) døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, eller
- 7) pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

Stk. 2. Det er en betingelse for, at der kan træffes afgørelse om anbringelse af børn og unge efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 eller 7, i et anbringelsessted, at anbringelsesstedet er godkendt efter § 66 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, 6 eller 7, eller efter § 5 i lov om socialtilsyn.

Stk. 3. ---

§ 66 a. Plejefamilier og kommunale plejefamilier for børn og unge, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, skal være godkendt

- 1) som generelt egnede af den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for socialtilsyn for det geografiske område, hvor plejefamilien bor, jf. §§ 2 og 5 i lov om socialtilsyn, eller
- 2) som konkret egnede i forhold til et eller flere nærmere angivne børn eller unge af den anbringende kommune.

Stk. 2. Netværksplejefamilier skal være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune. Netværksplejefamilier skal have dækket deres omkostninger i forbindelse med barnets eller den unges ophold og kan efter en konkret vurdering få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Stk. 3. Den kommunalbestyrelse, der godkender plejefamilien som konkret egnet, jf. stk. 1, nr. 2, og stk. 2, skal i forbindelse med godkendelsen tilbyde plejefamilien et kursus i at være plejefamilie.

milie, på et opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 6 og 7«.

3. I § 52, stk. 3, nr. 5, ændres »plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 5 og 6« til: »almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie eller i en netværksplejefamilie, på et opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-4, 6 og 7«.

4. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, affattes således:

- »1) almene plejefamilier,
- 2) forstærkede plejefamilier,«.

5. I § 66, stk. 1, indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:

- »3) specialiserede plejefamilier,«.
- Nr. 3-7 bliver herefter nr. 4-8.

6. I § 66, stk. 2, ændres »§ 66 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, 6 eller 7« til: »§ 66 b, stk. 1, § 66 e, stk. 1, eller § 66 f, stk. 1«.

7. Efter § 66 a indsættes:

»Almene, forstærkede og specialiserede plejefamilier«.

8. § 66 a affattes således:

»§ 66 a. Ved anbringelse af et barn eller en ung i en plejefamilie, skal kommunalbestyrelsen vælge den plejefamilie, der imødekommer barnets eller den unges behov for støtte. Kommunalbestyrelsen kan vælge en netværksplejefamilie, jf. § 66 b, eller én af følgende plejefamilietyper:

- 1) Almene plejefamilier: familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn med lette til moderate støttebehov.
- 2) Forstærkede plejefamilier: familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med moderate til svære støttebehov.
- 3) Specialiserede plejefamilier: familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med svære støttebehov.«

Stk. 4. Når der er truffet afgørelse om at anbringe et barn eller en ung i en plejefamilie, en kommunal plejefamilie eller en netværksplejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, skal den kommunalbestyrelse, som har pligt til at yde hjælp til barnet eller den unge efter reglerne i kapitel 11 og 12, sikre, at plejefamilien under anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse. Kommunalbestyrelsen skal endvidere sikre den fornødne supervision i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde den fornødne faglige støtte til

- 1) netværksplejefamilier i overensstemmelse med plejeopgavens omfang og
- 2) familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien.

Stk. 6. Egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, jf. § 66, stk. 1, nr. 4, skal være godkendt som konkret egnede i forhold til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Stk. 7. Har en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, skal den enkelte plads være godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 1, nr. 2, og stk. 2, 2. pkt., kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Afgørelser efter stk. 2, 1. pkt., og stk. 6 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 9. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med plejefamilier, kommunale plejefamilier, netværksplejefamilier, egne værelser m.v. og konkret godkendte pladser på efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdeling, jf. stk. 1, 2, 6 og 7, om grunduddannelse og supervision til og efteruddannelse af plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier, om faglig støtte til netværksplejefamilier og familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien, jf. stk. 3-5, og om godtgørelse for samt beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste, jf. stk. 2, 2. pkt., til netværksplejefamilier.

9. Efter § 66 a indsættes:

»Netværksplejefamilier

§ 66 b. Netværksplejefamilier skal være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Stk. 2. Den kommunalbestyrelse, der godkender netværksplejefamilien som konkret egnet, jf. stk. 1, skal i forbindelse med godkendelsen tilbyde plejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie.

Stk. 3. Afgørelser om godkendelse som netværksplejefamilie for et bestemt barn eller en bestemt ung kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Den kommunalbestyrelse, der har godkendt netværksplejefamilien, skal, udover godtgørelse for kost og logi, jf. § 55, stk. 4, dække netværksplejefamiliens øvrige og ekstraordinære omkostninger ved at have barnet eller den unge boende. Op til 20.000 kr. pr. barn årligt kan dækkes som øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation. Netværksplejefamilier kan efter en konkret vurdering desuden få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Stk. 5. Afgørelser om dækning af øvrige og ekstraordinære omkostninger og om dækning af tabt arbejdsfortjeneste kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 6. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse og tilsyn, jf. stk. 1, om grundkursus til netværksplejefamilier, om dækning af netværksplejefamiliens omkostninger ved at have et barn eller en ung boende samt om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier, jf. stk. 4.

Efteruddannelse og supervision m.v.

§ 66 c. Når der er truffet afgørelse om at anbringe et barn eller en ung i en almen plejefamilie, en forstærket plejefamilie, en specialiseret plejefamilie, eller en netværksplejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-4, skal den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for barnets eller den unges ophold hos plejefamilien, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, sørge for, at plejefamilien under anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse og sikre, at plejefamilien modtager den fornødne supervision, rådgivning og vejledning i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Stk. 2. Støtten til plejefamilien efter stk. 1 skal være intensiv i begyndelsen af anbringelsen, dvs. i det første år, plejefamilien har barnet eller den unge anbragt hos sig. Den intensive støtte skal som udgangspunkt være påbegyndt inden for anbringelsens første halve år, medmindre særlige hensyn til barnet eller den unge taler imod. I de tilfælde skal opstartsforløbet senest være gennemført inden for et år fra anbringelsestidspunktet.

Stk. 3. Støtten til plejefamilien efter stk. 1 skal ydes af en anden person end den, der aftaler honorering og andre vilkår med plejefamilien.

Stk. 4. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om supervision, rådgivning, vejledning og efteruddannelse til almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier, om omfanget af den intensive støtte i begyndelsen af en anbringelse, om plejefamiliernes pligt til at modtage den intensive støtte, og om gennemførelse af kursus i det underliggende materiale til Socialstyrelsens tæt støttede opstartsforløb, forud for udbydelse af dette til plejefamilier.

Faglig støtte til netværksplejefamilier og adoptanter

§ 66 d. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde den fornødne faglige støtte til

1) netværksplejefamilier i overensstemmelse med plejeopgavens omfang og

2) familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien.

Stk. 2. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om faglig støtte til netværksplejefamilier og familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien.

Egne værelser m.v.

§ 66 e. Egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, jf. § 66, stk. 1, nr. 5, skal være godkendt som konkret egnede i forhold til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Stk. 2. Afgørelsen om godkendelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder.

Pladser på efterskoler m.v.

§ 66 f. Har en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, skal den enkelte plads være godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Stk. 2. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med konkret godkendte pladser på efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdeling.«

§ 68 b. ---

Stk. 2. Ved valg af anbringelsessted skal kommunen vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov. Kommunen skal lægge vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer og herunder vurdere, om en anbringelse i en plejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, er mest hensigtsmæssig.

Stk. 3-4. ---

§ 76 a. ---

Stk. 2. For unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i kapitel 11 i en plejefamilie efter § 66, stk. 1, nr. 1-3, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at døgnophold, jf. § 52, oprettholdes. Såfremt den unges plejefamilie ikke længere vurderes egnet som plejefamilie for den pågældende unge, kan kommunalbestyrelsen tilbyde den unge anbringelse i en anden plejefamilie, som den unge har en nær relation til og er

10. I § 68 b, stk. 2, 2. pkt. og § 76 a, stk. 2, 1. pkt., ændres »§ 66, stk. 1, nr. 1-3« til: »§ 66, stk. 1, nr. 1-4«.

tryk ved. Ved tilbud om anbringelse hos en anden plejefamilie skal betingelserne i stk. 1 være opfyldt.

Stk. 3. ---

§ 76. ---

Stk. 2-5. ---

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 66, stk. 1, nr. 4, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 19. år. Støtten tilbydes unge, der ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter stk. 3, nr. 1.

Stk. 7-8. ---

§ 148 a. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Tilsynet efter stk. 1 omfatter ikke plejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, der er godkendt som konkret egnede efter § 66 a, stk. 1, nr. 2, eller netværksplejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 3, og egne værelser m.v., jf. § 66, stk. 1, nr. 4.

Stk. 4-5. ---

§ 4. Socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med følgende tilbud:

1) Plejefamilier og kommunale plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, i lov om social service.

2) Døgntilbud efter § 66, stk. 1, nr. 5-7, jf. dog § 66 a, stk. 7, og §§ 107-110 i lov om social service samt stofmisbrugsbehandlingstilbud efter §§ 101 og 101 a i lov om social service.

3-4) ---

Stk. 2. ---

§ 5. ---

Stk. 2-7. ---

Stk. 8. Godkendelsen bortfalder, hvis tilbuddet ikke har været benyttet til det godkendte formål i en sammenhængende periode på 2 år, dog 3 år for plejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, i lov om social service.

Stk. 9. Socialtilsynet skal i forbindelse med godkendelsen af plejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, i lov om social service, tilbyde plejefamilien et kursus i at være plejefamilie.

Stk. 10. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelsens tilrettelæggelse, om socialtilsynets forpligtelser i forbindelse med godkendelsen og om socialtilsynets afgørelser efter stk. 4.

11. I § 76, stk. 6, 1. pkt., ændres »§ 66, stk. 1, nr. 4« til: »§ 66, stk. 1, nr. 5«.

12. § 148 a, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Tilsynet efter stk. 1 omfatter ikke netværksplejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 4, egne værelser m.v., jf. § 66, stk. 1, nr. 5.«

§ 2

I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 42 af 19. januar 2018, som ændret ved lov nr. 560 af 29. maj 2018, foretages følgende ændringer:

1. § 4, stk. 1, nr. 1, affattes således:

»1) Almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1-3, i lov om social service«.

2. I § 4, stk. 1, nr. 2, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 5-7, jf. dog § 66 a, stk. 7« til: »§ 66, stk. 1, nr. 6-8, jf. dog § 66 f«.

3. I § 5, stk. 8, ændres »plejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2« til: »almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3«.

4. § 5, stk. 9, ophæves.

Stk. 10 bliver herefter til stk. 9.

5. Efter § 5 indsættes:

»Særligt for godkendelsen af plejefamilier

§ 5 a. Socialtilsynet skal ved deres godkendelse efter § 5 af almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3 i lov om social service, følge et fast koncept for godkendelsen, der er udstedt af Børne- og Socialministeriet, som beskriver centrale elementer i godkendelsesforløbet og indeholder redskaber til afdækning og vurdering af ansøgernes kompetencer.

Stk. 2. Socialtilsynet skal som en integreret del af godkendelsesprocessen tilbyde plejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie.

Stk. 3. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om socialtilsynets godkendelse af plejefamilier, herunder om elementerne i godkendelseskonceptet.«

§ 6. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Er tilbuddet omfattet af § 66, stk. 1, nr. 7, i lov om social service, fører socialtilsynet ikke tilsyn med tilbuddets organisation, ledelse og økonomi, jf. stk. 2, nr. 5 og 7, og §§ 13-18.

Stk. 5. ---

§ 2. ---

Stk. 2. Loven finder dog ikke anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med en kostafdeling, jf. § 66, stk. 1, nr. 7, i lov om social service.

Stk. 3. ---

Stk. 4. §§ 6, 8 og 9 finder anvendelse på interne skoler tilknyttet anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service.

§ 4. Lederen af et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan fastsætte en husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen.

Stk. 2. ---

§ 5. Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan anvende en rusmiddeltest, når et barn eller en ung har et misbrug eller der er konkrete grunde til at antage, at barnet eller den unge har indtaget rusmidler. Barnet eller den unge skal forinden have afgivet et generelt samtykke til anvendelse af rusmiddeltest. For børn under 12 år skal forældremyndighedsindehaveren have afgivet et generelt samtykke til, at barnet i konkrete situationer kan samtykke til at aflægge en rusmiddeltest.

Stk. 2-4. ---

6. I § 6, *stk. 4*, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 7« til: »§ 66, stk. 1, nr. 8«.

§ 3

I lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. lov-bekendtgørelse nr. 507 af 2. maj 2017, som ændret ved lov nr. 702 af 8. juni 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, *stk. 2*, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 7« til: »§ 66, stk. 1, nr. 8«.

2. I § 2, *stk. 4*, § 4, *stk. 1*, § 5, *stk. 1*, 1. *pkt.*, § 6, *stk. 1*, §§ 8-10, § 11, *stk. 1*, § 15, *stk. 1*, 1. *pkt.*, § 16, *stk. 1* og 4, § 17, *stk. 1*, § 19, *stk. 1*, og § 21, *stk. 3*, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 5 og 6« til: »§ 66, stk. 1, nr. 6 og 7«.

§ 8. Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service og kommunale plejefamilier, der er godkendt som generelt egnede efter § 66, stk. 1, nr. 2, jf. § 66 a, stk. 1, nr. 1, i lov om social service, kan kortvarigt fastholde eller føre et barn eller en ung væk fra en situation, når det er nødvendigt for at afværge, at barnet eller den unge ødelægger eller beskadiger ting i et ikke ubetydeligt omfang.

§ 9. Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan fastholde eller føre et barn eller en ung til et andet opholdsrum, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

§ 10. Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan som led i omsorgspligten tilbageføre et anbragt barn eller en anbragt ung, der rømmer, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der medfører en risiko for skade på barnet eller den unge selv eller på andre.

§ 11. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der er anbragt på et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, kan tilbageholdes i op til 14 dage i forbindelse med anbringelsen på det pågældende opholdssted eller den pågældende døgninstitution.

Stk. 2-7. ---

§ 15. Børn og unge-udvalget kan uden retskendelse træffe afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation med nærmere angivne personer uden for institutionen under barnets eller den unges ophold på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling. Afgørelsen træffes for en bestemt periode.

Stk. 2-4. ---

§ 16. Lederen af et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service eller den, der bemyndiges dertil, kan uden retskendelse beslutte, at der skal foretages en undersøgelse af et anbragt barns eller en anbragt ungs person eller opholdsrum, hvis der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, og besiddelsen medfører, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn ikke kan iagttages, jf. dog stk. 2.

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Lederen af et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service eller den, der bemyndiges dertil, kan uden retskendelse beslutte at tage effekter, der findes i barnets eller den unges besiddelse, i bevaring, hvis det skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Stk. 5. ---

§ 17. Kommunalbestyrelsen kan efter ansøgning fra et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service i særlige tilfælde træffe afgørelse om for en afgrænset periode at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer over for anbragte børn og unge, der har betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, når

- 1) der er risiko for, at barnet eller den unge ved at forlade anbringelsesstedet skader sig selv eller andre,
- 2) det personlige alarm- eller pejlesystem kan bidrage til at afværge denne risiko og
- 3) forældremyndighedsindehaveren har givet samtykke til anvendelsen af det personlige alarm- eller pejlesystem.

Stk. 2. ---

§ 19. Kommunalbestyrelsen kan uden retskendelse træffe afgørelse om, at personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan foretage indgreb efter stk. 2 og 3 over for unge over og under 18 år, hvis de pågældende er anbragt på et anbringelsessted i henhold til en strafferetlig dom eller kendelse.

Stk. 2-5. ---

§ 21. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Ved magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten efter stk. 1, der har fundet sted på en intern skole på et opholdssted eller en døgninstitution efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, skal anbringelsesstedet endvidere foretage indberetning til kommunalbestyrelsen i anbringelsesstedets beliggenhedskommune.

§ 6. Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service og kommunale plejefamilier, der er godkendt som generelt egnede efter § 66, stk. 1, nr. 2, jf. § 66 a, stk. 1, nr. 1, i lov om social service, kan fysisk guide et barn eller en ung.

Stk. 2. ---

§ 8. Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service og kommunale plejefamilier, der er godkendt som generelt egnede efter § 66, stk. 1, nr. 2, jf. § 66 a, stk. 1, nr. 1, i lov om social service, kan kortvarigt fastholde eller føre et barn eller en ung væk fra en situation, når det er nødvendigt for at afværge, at barnet eller den unge ødelægger eller beskadiger ting i et ikke ubetydeligt omfang.

§ 14. Lederen af en sikret døgninstitution eller særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service eller dennes stedfortræder kan beslutte at anbringe et barn eller en ung i et særligt afsondret isolationsrum, når der er overhængende fare for, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre.

Stk. 2-3. ---

§ 16. ---

Stk. 2. Ud over tilfælde nævnt i stk. 1 kan lederen af en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling efter §

3. I § 6, *stk. 1*, og § 8, ændres »kommunale plejefamilier, der er godkendt som generelt egnede efter § 66, stk. 1, nr. 2, jf. § 66 a, stk. 1, nr. 1« til: »specialiserede plejefamilier, der er godkendt efter § 66, stk. 1, nr. 3, jf. § 66, stk. 2«.

4. I § 14, *stk. 1*, § 16, *stk. 2*, og § 18, *stk. 1*, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 6« til: »§ 66, stk. 1, nr. 7«.

66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service eller den, der bemyndiges dertil, uden retskendelse beslutte, at der skal foretages undersøgelse af, hvilke effekter et barn eller en ung, der er anbragt i afdelingen eller på døgninstitutionen, har i sin besiddelse på sin person eller i sit opholdsrum, hvis en sådan undersøgelse er nødvendig for at sikre, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn iagttages.

Stk. 3-5. ---

§ 18. For unge, der efter § 765 i retsplejeloven er anbragt på sikrede døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, gælder § 771 og § 772, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., i retsplejeloven tilsvarende.

Stk. 2. ---

§ 7. Til den skattepligtige indkomst medregnes ikke:
1-8) ---

9) Ydelser efter lov om social service, lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge, lov om aktiv socialpolitik og lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationslov) til dækning af nærmere bestemte udgifter for modtageren, ydelser efter § 45, stk. 5, § 97, stk. 7, og § 100 i lov om social service, ydelser efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik, andre ydelser efter lov om aktiv socialpolitik, i det omfang disse ydelser beregnes på grundlag af hjælp ydet efter lovens § 34, ydelser efter lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser, ydelser efter §§ 74, 76 og 100 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, ydelser efter § 82 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, ydelse efter § 5 i lov om uddannelsesordning for ledige, som har opbrugt deres dagpengetilskud samt ydelser efter lov om repatriering.

10) ---

11) Beløb, der af kommunen ydes som lommepenge eller til beklædning til børn og unge under 18 år, som er anbragt uden for hjemmet, jf. lov om social service § 52, stk. 3, nr. 8, i det omfang beløbene ikke overstiger de vejledende satser udsendt af Kommunernes Landsforening. Skattefriheden omfatter ikke beløb, der udbetales som honorering af personligt arbejde på opholdsstedet m.v.

§ 9. ---

Stk. 2-5. ---

Stk. 6. Godtgørelse, der ydes for udgifter til kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold omfattet af § 66 a, stk. 1 og 2, i lov om social service, medregnes ikke ved indkomstopgørelsen. Dette gælder dog kun den del af godtgørelsen, der ikke overstiger satser, som fastsættes efter § 66 a, stk. 8, i lov om social service. Udgifter, der er godtgjort efter 1. pkt., kan ikke fradrages ved indkomstopgørelsen. Reglerne i 1.-3. pkt. finder ikke anvendelse, hvis formidlet døgnophold udøves som selvstændig erhvervsvirksomhed.

§ 4

I ligningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1162 af 1. september 2016, som ændret bl.a. ved lov nr. 475 af 17. maj 2017 og senest ved § 6 i lov nr. 1130 af 11. september 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, nr. 9, indsættes efter »§ 45, stk. 5«: », § 66 b, stk. 4, 2. pkt.«

2. I § 7, nr. 11, 1. pkt., ændres »§ 52, stk. 3, nr. 8« til: »§ 52, stk. 3, nr. 7«.

3. I § 9, stk. 6, 1. pkt., ændres »§ 66 a, stk. 1 og 2« til: »§ 66 a, stk. 1, og § 66 b, stk. 1«.

4. I § 9, stk. 6, 2. pkt., ændres »§ 66 a, stk. 8« til: »§ 55, stk. 4«.